

JAARVERSLAG 2010

**Regionaal Historisch
Centrum Alkmaar**

INHOUDSOPGAVE

Inleiding	3
Bestuur	4
Algemeen Bestuur	
Dagelijks Bestuur	
Personeel	5
Algemeen	
Personeelsvertegenwoordiging	
Huisvesting	7
Algemeen	8
Publiekspresentaties	
Historische Informatiepunten	
Samenwerking met historische verenigingen en andere erfgoedinstellingen	
Representatie	
Tentoonstellingen	
Projecten	
Vrijwilligers	
Dienstverlening	13
Bezoekcijfers	
Onderwerpen van onderzoek	
Educatie	
Medewerking aan publicaties, projecten en tentoonstellingen van derden	
Bewerken en behouden	18
Archieven	
Inspectie	
Bibliotheek	
Atlas	
Stichting Vrienden van het Archief van Alkmaar e.o.	25
Bijlagen	
1. Overzicht onderzoeken op de studiezaal verricht in 2009	26
2. Stand van zaken overbrengingen en bestuursarchieven	28
3. Aanwinsten archieven	29
4. Lijst van beschikbaar gekomen toegangen	31
5. Aanwinsten atlas	33
6. Aanwinsten bibliotheek	34
7. Gepubliceerde onderzoeken	35

BESTUUR

Het Regionaal Archief Alkmaar is een zelfstandige organisatie in de gemeenschappelijke regeling Regionaal Historisch Centrum Alkmaar (RHCA). In deze regeling nemen 16 gemeenten uit de regio's Noord-Kennemerland en de Kop van Noord-Holland deel.

Algemeen Bestuur

Samenstelling op 31 december 2010:

- de heer P.M. Bruinooge (Alkmaar),
- de heer A.J. Pennink (Paulowna),
- mevrouw J. Luttik-Swart (Bergen),
- de heer H. Klijnstra (Castricum),
- de heer K.F. Schuiling (Den Helder),
- mevrouw H.R. Oosterop-Van Leussen (Graft-de Rijp),
- de heer E.J. Brommet (Harenkarspel),
- de heer L. Dickhoff (Heerhugowaard),
- de heer T.J. Romeyn (Heiloo),
- mevrouw E.M. Overzier (Langedijk),
- mevrouw A. van Dok-van Weele (Niedorp),
- de heer G. Westerink (Schagen),
- de heer J.C. Hagens (Schermer),
- mevrouw M.J.P. van Kampen-Nouwen (Wieringen),
- de heer I.J.T. Galama (Wieringermeer),
- mevrouw M.G. Dekker (Zijpe).

Adviserend lid:

- mevrouw M.L. Loef (Provinciale Archiefinspectie).

Op 14 juni en 29 november 2010 is het Algemeen Bestuur bijeengekomen.

In september 2010 ontvingen wij het droeve bericht van overlijden van het bestuurslid dhr. H. van den Doel, burgemeester van Anna Paulowna. Hij werd vervangen door de heer A.J. Pennink, waarnemend burgemeester van Anna Paulowna.

Dagelijks Bestuur

Samenstelling op 31 december 2010:

- de heer P.M. Bruinooge (Alkmaar), voorzitter,
- de heer P.J. Post (RHCA), secretaris,
- mevrouw M.J.P. van Kampen-Nouwen (Wieringen), vice-voorzitter en portefeuillehouder financiën,
- mevrouw H.R. Oosterop-van Leussen (Graft-De Rijp), portefeuillehouder personeel,
- de heer I.J.T. Galama (Wieringermeer).

Op 7 april en 4 oktober 2010 is het Dagelijks Bestuur bijeengekomen.

Adviescommissie Huisvesting ('Bouwcommissie')

De bouwcommissie (bestaande uit mevrouw Van Kampen en mevrouw Oosterop) volgt namens het Algemeen Bestuur het huisvestingsproces en heeft tijdens de vergaderingen van het Algemeen Bestuur verslag gedaan.

Inleiding

Het jaar 2010 stond voor het Regionaal Archief Alkmaar in het teken van de verhuizing. Het hele jaar is gewerkt aan de voorbereiding van de verhuizing van de kantoren en de studiezaal, die in december 2010 plaats heeft gevonden. Het nieuwe pand aan de Bergerweg was op tijd gerenoveerd en ingericht. De vertrekken zijn ruim en licht en voorzien van nieuw meubilair. Zowel voor de medewerkers als voor de bezoekers is de nieuwe locatie een prima werkplek. Nu het Regionaal Archief een nieuwe huisvesting heeft gevonden, die qua uitstraling, ligging en mogelijkheden veel beter aansluit op de publiekstaken, hopen we dat meer publiek de weg naar het archief weet te vinden.

Voor de jaren 2011 en 2012 zal de bouw van het nieuwe depot de agenda grotendeels bepalen. Met de oplevering van een ruim en modern depot achter het oude schoolgebouw in 2012 zal de toekomst van de papieren archieven van het Regionaal Archief voor de komende decennia veiliggesteld zijn. De volgende uitdaging dient zich echter al weer aan: het e-depot. Op niet al te lange termijn zullen de aangesloten gemeenten de eerste digitale bestanden over willen dragen. Het Regionaal Archief zal hierop voorbereid moeten zijn.

De verhuizing heeft veel energie geleverd van de medewerkers, maar dankzij de goede voorbereiding hebben zich nauwelijks problemen voorgedaan. Ondanks de extra werkdruk die de verhuizing met zich meebracht zijn er nog veel andere doelen gerealiseerd.

Zo is eind 2010 het project afgerond om alle inventarissen van de aanwezige archieven beschikbaar te stellen via de website. De klant kan nu thuis de inventarissen doorzoeken en de stukken die hij in wil zien alvast reserveren zodat deze voor hem klaarliggen in de studiezaal. Dit is van groot belang vanwege de situatie waarin de studiezaal en het depot de komende twee jaar op verschillende locaties gevestigd zijn.

Daarnaast zijn er verschillende publieksactiviteiten georganiseerd, publicaties verschenen en nieuwe gedigitaliseerde bronnen beschikbaar gesteld via de website. Dit allemaal om de interesse in de collecties en daarmee in de geschiedenis van de regio te stimuleren. Dat we daarin geslaagd zijn mag blijken uit de vele positieve reacties die we ontvingen.

Op het gebied van het toezicht op de nog niet overgebrachte archieven die zich nog bij de gemeenten bevinden is ook een belangrijke stap gezet. Naar aanleiding van het beleidsplan voor de archiefinspectie heeft het bestuur van het Regionaal Archief ingestemd met een tijdelijke uitbreiding van de inspectiecapaciteit. Dit heeft in 2010 al geleid tot twee extra inspecties, bij de gemeenten Bergen en Schagen. Met deze extra inzet hopen we ook deze wettelijke taak naar behoren uit te kunnen voeren. De extra aandacht en inzet zijn hard nodig in deze tijd van automatisering, digitalisering en fusies.

Met de bereikte resultaten, zowel op het gebied van dienstverlening, van toezicht en de nieuwe huisvesting is een flinke stap gezet in het veiligstellen van de toekomst van het erfgoed en de groeiende interesse hierin. Hiermee kunnen we ons met een gerust hart richten op de toekomst van de 'digital born' gegevens die binnen niet al te lange tijd door de gemeenten zowel als de particulieren zullen worden aangeboden.

Alkmaar, maart 2011.

Drs. P. Post, directeur.

PERSONEEL

Algemeen

In dienst getreden:

- de heer P. Vijn, medewerker dienstverlening.

Medewerkers per 31 december 2010

Directie en ondersteunende functies

- de heer drs. P.J. Post, directeur,
- mevrouw M. Huisman, managementassistent,
- de heer B. Slatman, medewerker automatisering,
- mevrouw B.F. Jansma, medewerker restauratie en conservering.

Team Dienstverlening

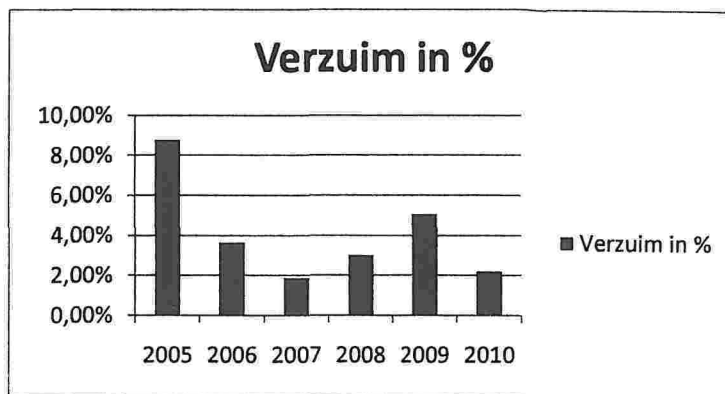
- de heer drs. H. de Raad, teamcoördinator,
- de heer drs. J.A.C. van Baar, medewerker studiezaal en educatie,
- mevrouw C.P. Sandbrink-Bronkhorst, medewerker studiezaal,
- de heer S. Wegereef, medewerker dienstverlening,
- de heer P. Vijn, medewerker dienstverlening,
- de heer R.T. Bankras, archiefassistent.

Team Bewerken en Behouden

- de heer drs. A. Zuurbier, teamcoördinator,
- mevrouw W.L. Deimveld, medewerker archieven,
- mevrouw M. Luchtmeijer, medewerker atlas,
- de heer J. van Dijk, conservator atlas,
- mevrouw M. Joustra, bibliothecaris,
- mevrouw R.S. Meijer, medewerker bibliotheek,
- de heer drs. C.P.J.C. Renders, medewerker inspectie en acquisitie,
- mevrouw A.E. Noltén, medewerker behouden.

Verzuimcijfers

2010 - 2,22%
2009 - 5,07%
2008 - 3,01%
2007 - 1,87%
2006 - 3,67%
2005 - 8,77%

Personeelsvertegenwoordiging

De personeelsvertegenwoordiging (PVT) is het medezeggenschapsorgaan binnen de organisatie en is als volgt geformeerd:

- mevrouw W. Deimveld, voorzitter,
- mevrouw R. Meijer, secretaris,
- mevrouw M. Luchtmeijer, lid/arbodeskundige.

De PVT-leden hebben onder meer de ontwikkelingen rond de nieuwe huisvesting, de arbo-catalogus en de reiskostenvergoeding aan de orde laten komen. Ook hebben de PVT-leden zich laten informeren en meegedacht over de 'taakstelling bezuiniging' van 5 à 10% waar de aangesloten gemeenten het archief in 2010 mee confronteerden.

Vergaderingen

In 2010 hebben vier overlegvergaderingen plaatsgevonden:

- 28 januari
- 20 mei
- 11 september
- 30 november.

Naast deze overlegvergaderingen zijn de PVT-leden nog acht keer bij elkaar gekomen.

HUISVESTING

In 2009 heeft het Algemeen Bestuur besloten om het Regionaal Archief Alkmaar te huisvesten in de voormalige Ambachtsschool aan de Bergerweg te Alkmaar. Achter het bestaande gebouw wordt een nieuw depot gerealiseerd. De aanleiding hiervoor was tweeledig: het bestaande depot aan de Hertog Aalbrechtweg is overvol en voldeed niet meer aan de door de wet gestelde eisen.

In de periode daarna, dus ook in 2010, is hard gewerkt aan de voorbereidingen voor de verhuizing. Samen met de gemeente Alkmaar (de opdrachtgever), de architect, het bouwbureau en de interieurarchitect is een uitgebreid traject gevolgd. Verschillende medewerkers van het Regionaal Archief hebben hieraan deelgenomen via project- en werkgroepen. Hierdoor is het ontwerp zo veel als mogelijk aangepast aan de gebruikerswensen. Ook de logistieke processen, het interieurontwerp, de inrichting van de kantoren en de studiezaal en de voorbereiding van de daadwerkelijke verhuizing werden in de diverse groepen besproken en voorbereid.

Het resultaat is er dan ook naar. Eind 2010 kon het Regionaal Archief verhuizen naar de Bergerweg, waar begin 2011 de nieuwe kantoren en studiezaal in gebruik genomen werden. De eerste reacties van zowel de medewerkers als de bezoekers zijn zeer lovend, en ook de eerste ervaringen zijn zeer positief.

Tegelijkertijd werden de plannen voor het nieuwe depot verder uitgewerkt. Eind 2010 is het definitief ontwerp zo goed als afgerond en het ligt in de planning om in de zomer van 2011 te starten met de bouw zodat eind 2012 het depot in gebruik genomen kan worden.

Niet alleen is de toekomst van het papieren erfgoed van de regio verzekerd met het nieuwe depot, de ligging van het gebouw en het gebouw zelf zijn veel meer op het publiek gericht dan de oude huisvesting. Zo wordt er samen met andere huurders van het pand (de Kunstuitleen, afdeling Archeologie van de gemeente Alkmaar en Kunst en Cultuur Noord-Holland/Cultureel Erfgoed) gewerkt aan de realisatie van een gemeenschappelijke expositieruimte.

Dat het gebouw meer potentie heeft om publiek te trekken bleek wel uit de eerste open dag die gehouden werd ter gelegenheid van de lancering van Oneindig Noord-Holland. Die dag (15 januari 2011) trok ca. 450 bezoekers. Nog nooit werden er tijdens een open dag zoveel bezoekers ontvangen door het Regionaal Archief.

ALGEMEEN

Publiekspresentaties

Het Regionaal Archief Alkmaar werkte mee aan de Open Monumentendag in Alkmaar op zaterdag 11 september. Het archief was met een informatiekraam vertegenwoordigd in de Grote Kerk in Alkmaar en presenteerde een aantal historische films in filmhuis Provadja. Aansluitend op het thema van deze Monumentendag werd in de Bibliotheek Kennemerwaard in Alkmaar een tentoonstelling ingericht met boeken uit de bibliotheek van het Regionaal Archief onder de titel *Proza en poëzie in de negentiende eeuw*.

Op donderdag 8 oktober was het Regionaal Archief met een informatiekraam aanwezig op de historische markt in de Bibliotheek Kennemerwaard in Alkmaar. Deze markt werd georganiseerd ter gelegenheid van de viering van *Alkmaar Ontzet*.

Historische informatiepunten

Het Regionaal Archief verzorgde in het verslagjaar een aantal cursussen en workshops in de bibliotheken van de Noordkop rondom de historische informatiepunten (zie onder *Educatie*). Het aanbod digitale kranten en tijdschriften in de historische informatiepunten is flink uitgebreid met een groot aantal jaargangen van tijdschriften van de historische verenigingen in het gebied en een grote hoeveelheid kranten. Alleen via de historische informatiepunten kunnen ook de recentere exemplaren van deze kranten worden geraadpleegd.

Samenwerking met historische verenigingen en andere erfgoedinstellingen

Medewerking is verleend aan een project van de gemeente Alkmaar om het Alkmaarse erfgoed beter te ontsluiten. Samen met het Stedelijk Museum Alkmaar en de Bibliotheek Kennemerwaard is een zoekportal ontwikkeld voor de Alkmaarse bronnen (www.hetverhaalvanalkmaar.nl). Het nieuwe portal maakt het mogelijk om de databases van de aangesloten instellingen geïntegreerd te doorzoeken. Het portal werd op 27 mei gepresenteerd.

Met de provincie Noord-Holland is een intensieve samenwerking gestart ten behoeve van het nieuwe erfgoed-initiatief *Oneindig Noord-Holland*. Via een website, routes, tv-series enz. wordt de geschiedenis van Noord-Holland onder de aandacht gebracht. De bedoeling is te komen tot een collectieve culturele biografie van Noord-Holland.

Als resultaat van de samenwerking kwam een erfgoedroute over het Beleg van Alkmaar tot stand, die te raadplegen is op de website van *Oneindig Noord-Holland* en via diverse Q/R-routebordjes in Alkmaar. Ook leverde het Regionaal Archief verhalen voor de website van *Oneindig Noord-Holland*.

Ook dit jaar zijn er de nodige bijeenkomsten geweest met besturen van historische verenigingen. Met een aantal historische verenigingen zijn vergaande afspraken gemaakt over het gezamenlijk ontsluiten van de verenigingscollecties. Als resultaat daarvan is de fotocollectie van de historische vereniging Callantsoog inmiddels ontsloten via de beeldbank van het Regionaal Archief, evenals de tijdschriften van verenigingen uit Bergen, Callantsoog, Niedorp en Wieringermeer. Meer collecties en tijdschriften zullen volgen in 2011.

Het Regionaal Archief was aanwezig bij het door Cultureel Erfgoed Noord-Holland georganiseerde jaarlijkse overleg van de historische verenigingen. Het Regionaal Archief is vertegenwoordigd in de commissie geschiedschrijving van het Westfries Genootschap.

Representatie

- *Cultureel Erfgoed Noord-Holland*
Paul Post en Harry de Raad participeerden namens het Regionaal Archief in het overleg tussen de stichting Cultureel Erfgoed Noord-Holland en de historische verenigingen in de regio. Harry de Raad was voorzitter van de door Cultureel Erfgoed Noord-Holland ingestelde commissie die de bouwstenen leverde voor een Canon voor de Noordkop.
- *Oneindig Noord-Holland*
Paul Post had zitting in de Raad van Advies van het project *Oneindig Noord-Holland*, een project van de provincie Noord-Holland om het erfgoed in Noord-Holland beter toegankelijk te maken.
- *Alkmaarse Historische Reeks*
Harry de Raad had zitting in de redactiecommissie en Paul Post had zitting in het bestuur van de Alkmaarse Historische Reeks.
- *Commissie Westfriese Geschiedschrijving*
Harry de Raad had zitting in de commissie.
- *Straatnamencommissie gemeente Alkmaar*
Harry de Raad had zitting in de straatnamencommissie van de gemeente Alkmaar.
- *Historisch Platform van de Historische Vereniging Alkmaar*
Jan van Baar had zitting in deze werkgroep van de Historische Vereniging Alkmaar, die indertijd in het leven is geroepen om een educatief pakket voor het onderwijs samen te stellen (*Alkmaar in de klas*).
- *Productgroep Cultuureducatie Alkmaar van het Steunpunt Kunstzinnige Vorming Noord-Kennemerland*
Jan van Baar had zitting in deze productgroep.
- *Archiefbibliothecarissen Noord-Holland, Zuid-Holland en Utrecht*
Marijke Joustra en Renate Meijer hadden zitting in dit overleg.
- *Oud-Alkmaar*
Harry de Raad had zitting in de redactiecommissie van het tijdschrift *Oud Alkmaar*, een uitgave van de Historische Vereniging Alkmaar.
- *Kring van Archivarissen in Noord-Holland*
Paul Post had zitting in het bestuur.
- *Stichting Uit-In-Alkmaar*
Paul Post had zitting in het bestuur van het samenwerkingsverband van culturele instellingen in Alkmaar.
- *Werkgroep (voorheen Productgroep) Cultuurhistorie van de Stichting Uit-in-Alkmaar*
Namens het Regionaal Archief participeerden Pieter Vijn en Harry de Raad in deze werkgroep. De werkgroep bestaat verder uit vertegenwoordigers van de Openbare Bibliotheek Alkmaar, de gemeente Alkmaar afdeling Monumentenzorg en Archeologie en de Historische Vereniging Alkmaar en is o.m. verantwoordelijk voor de organisatie van de lezingencyclus in het kader van het Alkmaars Historisch Café.
- *Stichting Archiefprogrammatuur (STAP)*
Paul Post had zitting in het bestuur van deze stichting die onder meer de sites *watwaswaar.nl*, *wiewaswie.nl* en archiefsoftware als ABS-Archeion in beheer heeft.

Tentoonstellingen

In het voorjaar was onder de titel *Van Wiegendruk tot Buizenboekje. Bijzondere boeken uit het Regionaal Archief Alkmaar, 1479-1800* nog de in 2009 door Marijke Joustra ingerichte tentoonstelling naar aanleiding van de afronding van de *Short-Title Catalogue Netherlands* (STCN) te bewonderen.

Van mei tot december werd onder de titel *Met Bello naar zee... De tramlijn Egmond-Alkmaar-Bergen in beeld* een tentoonstelling ingericht door Jesse van Dijk en Sander Wegereef over de tramlijn Egmond-Alkmaar-Bergen.

In 1905 reden de eerste stoomtrams vanuit Alkmaar naar Egmond aan Zee en Bergen-Binnen. Vanaf 1909 reden de trams ook door naar Bergen aan Zee. De tram vervoerde per jaar duizenden badgasten uit binnen- en buitenland. Vooral het trammetje van Alkmaar naar Bergen aan Zee werd onder de naam *Bello* voor veel mensen synoniem voor een gezellig dagje naar het strand. In de tentoonstelling waren naast veel foto's, ook grote afdrucken van bouwtekeningen van het tracé te zien. Particulieren Bob de Mon en Mart Henneke leverden een bijdrage door middel van een module (schaal 1:87 modellen van de stations Bergen en Bergen aan Zee). Van museum Het Sterkenhuis in Bergen werden diverse bruiklenen verkregen. In oktober hield stoomtramdeskundige Bob de Mon een lezing over *Bello (Het spoor dat naar Bello leidt)* in de studiezaal van het Regionaal Archief, die druk werd bezocht.

Projecten

Digitalisering genealogische bronnen

In 2010 zijn de gedigitaliseerde genealogische bestanden van Heerhugowaard online gezet. Dit betrof ca. 14.000 scans. Bovendien zijn van het Noord-Hollands Archief nog ca. 3.500 reeds eerder gedigitaliseerde overlijdensakten van Heerhugowaard overgenomen.

Vooruitlopend op de verhuizing en de daarmee samenhangende bilocatie en de inrichting van de nieuwe studiezaal is in 2010 de eerste fase gestart van de digitalisering van een aantal veel geraadpleegde bronnen. Deze eerste fase omvat het digitaliseren van de indexkaartjes op de transportregisters, de gehele collectie DTB-registers van Alkmaar (incl. Koedijk, Oudorp en St. Pancras) en de gezinskaarten van Den Helder (1917-1940) die in een eerder digitaliseringsproject niet waren meegenomen. Het scannen zal in het voorjaar van 2011 zijn voltooid. De bestanden zullen worden gecontroleerd, geupload en ontsloten.

Fase 2 van dit project gaat in het voorjaar van 2011 van start. Deze fase zal bestaan uit het scannen van de DTB-registers van alle andere gemeenten in ons werkgebied, de repertoria op de notariële archieven, registers van de burgerlijke stand, de bevolkingsregisters van Castricum en een groot aantal jaargangen kranten. De verwachting is dat dit project in de loop van 2011 gereed zal zijn.

Project Boomkamp

Een groep vrijwilligers transcribeerde en hertaalde de uit historisch oogpunt belangrijke bron *De stad Alkmaar met haare dorpen*, een manuscript uit 1740 van Gijsbert Boomkamp. Hierin wordt een beschrijving gegeven van het historisch erfgoed in een groot aantal dorpen in Noord-Holland Noord, toevallig ongeveer identiek aan het huidige werkterrein van de archiefdienst. Dankzij verschillende subsidiegevers, waaronder de gemeente Alkmaar en de particuliere Stichting Victor, was het mogelijk om er een boek van te maken. Het boek werd uitgegeven bij de Stichting Uitgeverij Noord-Holland en verscheen in april.

Behoudsprojecten Belegstukken en polderarchieven

Dit jaar kwam de restauratie en digitalisering van de archivalia die te maken hebben met het Beleg en het Ontzet van Alkmaar in 1573 gereed, waarvoor in 2008 subsidie is gegeven door het landelijk behoudsprogramma *Metamorfoze* (een samenwerkingsverband van de Koninklijke Bibliotheek, het Nationaal Archief en Instituut Collectie Nederland). Een groep vrijwilligers heeft opnieuw een deel van de stukken voorzien van transcripties.

Eveneens is gewerkt aan het nieuwe *Metamorfoze*-project, de restauratie en digitalisering van een groot deel van de archieven van de polders de Zijpe en de Schermer, waarvoor in 2008 een meerjarensubsidie is verstrekt.

Bij beide projecten was een belangrijk criterium voor toekenning van subsidie het nationale belang dat met deze stukken is gemoeid. Het Beleg van Alkmaar vormt een belangrijke episode in de Tachtigjarige Oorlog en de geschiedenis van de grote bedijkingen en droogmakerijen heeft een belangrijke stempel gedrukt op het Hollandse landschap.

Het behoudsprogramma *Metamorfoze* kent verder als criterium dat de duurzaamheid van de stukken wordt bedreigd door 'autonoom verval', waaronder men verzuring, inktvraat en kopervraat verstaat. Door het restaureren van de archiefstukken wordt het verval tegengegaan en door digitalisering zal het mogelijk worden de stukken via internet te raadplegen.

Project Erfgoed Tweede Wereldoorlog

In 2009 heeft het Regionaal Archief bij het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport subsidie gekregen voor de digitalisering van particuliere archieven en archiefcollecties betreffende de Tweede Wereldoorlog. De subsidie is verstrekt in het kader van het programma *Erfgoed van de Oorlog*, een eenmalige en tijdelijke impuls om belangrijk materiaal uit en over de Tweede Wereldoorlog te behouden en het gebruik van dit materiaal te stimuleren. Inmiddels is het project grotendeels afgesloten: de archieven zijn gedigitaliseerd en ontsloten via de website van het Regionaal Archief. Momenteel wordt nog gewerkt aan het verder vervolmaken van de digitale presentatie.

Vrijwilligers

Samenstelling

De groep Helderse vrijwilligers die eerst onder de vlag van de NGV Afdeling Den Helder werkte, is eind 2010 ondergebracht bij het Regionaal Archief Alkmaar. De groep heeft een eigen coördinator. Met deze groep bestaat het bestand eind 2010 uit 30 vrijwilligers. Ten opzichte van 2009 (24) is de groep dus iets groter geworden.

Werkzaamheden

Het aantal beschreven scans ligt in 2010 op ca. 44.000. Dat lijkt lager te liggen dan in 2009 (55.000), maar dat is een vertekend beeld. In 2009 was de invoer van de DTB Den Helder gereed gekomen en die is toen helemaal (22.000 scans) meegeteld, terwijl een deel van het werk ook in 2008 had plaatsgevonden.

Bovendien bestond een groot deel van de werkzaamheden in 2010 uit het controleren, corrigeren en aanvullen van eerder ingevoerde registers. Speciale vermelding verdient de controle en aanvulling van de gezinskaarten van Alkmaar. De ruim 22.000 kaarten waren uitsluitend op naam van het gezinshoofd ontsloten. Twee vrijwilligers hebben alle kaarten gecontroleerd, gecorrigeerd en aangevuld met de namen van de vrouwen en eventuele andere inwonenden met een andere achternaam. Zo zijn er vele duizenden namen toegevoegd, waardoor deze voor Alkmaar zo belangrijke bron veel beter doorzoekbaar is geworden. Voor de gezinskaarten van de gemeenten Zijpe, De Rijp, Anna Paulowna en Castricum is een zelfde controle en aanvulling uitgevoerd.

Ook de controle van de gezinskaarten Den Helder (1917-1940) is in 2010 afgerond. In een eerder scanproject waren niet alle gezinskaarten meegenomen. Een groep vrijwilligers van de NGV afdeling Den Helder heeft deze controleklus in 2009 en 2010 uitgevoerd. In totaal bleken 1.100 kaarten niet te zijn gescand. Begin 2011 worden deze kaarten alsnog gescand.

Verder is in 2010 veel tijd besteed aan het invoeren van de bevolkingsregisters van Den Helder uit de perioden 1850-1860, 1860-1880 en 1880-1917. Omdat met name in de oudere registers het aantal personen en gezinnen per pagina groter is dan bij de latere periodes, was het invoerwerk erg arbeidsintensief. Eind 2010 waren deze registers nagenoeg allemaal op naam doorzoekbaar. Ook de gedigitaliseerde bevolkingsregisters van de andere gemeenten over de periode (ca.) 1920-1940 zijn vrijwel allemaal op naam doorzoekbaar. Door het hogere aantal registraties per pagina ligt het totaal aantal toegevoegde *namen* in 2010 op circa 225.000.

In 2011 wordt gestart met het ontsluiten van de registers van de burgerlijke stand.

Medio 2010 is door de werkgroep met Helderse vrijwilligers een start gemaakt met het ontsluiten van de registers van de Burgerlijke Stand van Den Helder. Begonnen is met de geboorteregisters vanaf 1861. Begin 2011 wordt een start gemaakt met de huwelijksregisters en daarna de overlijdensregisters. Als deze zijn ingevoerd, zullen de zgn. Combinatieregisters (1811-1860) worden ingevoerd.

Vrijwilligersuitje

In januari 2010 hebben de vrijwilligers een bezoek gebracht aan het scanbedrijf Pictura in Heiloo. Daarna kregen zij een rondleiding op het terrein van Onze Lieve Vrouwe Ter Nood, eveneens in Heiloo. Secretaris Piet Kuijper van de Historische Vereniging Heiloo heeft een lezing gegeven over de geschiedenis van het bedevaartsoord.

DIENSTVERLENING

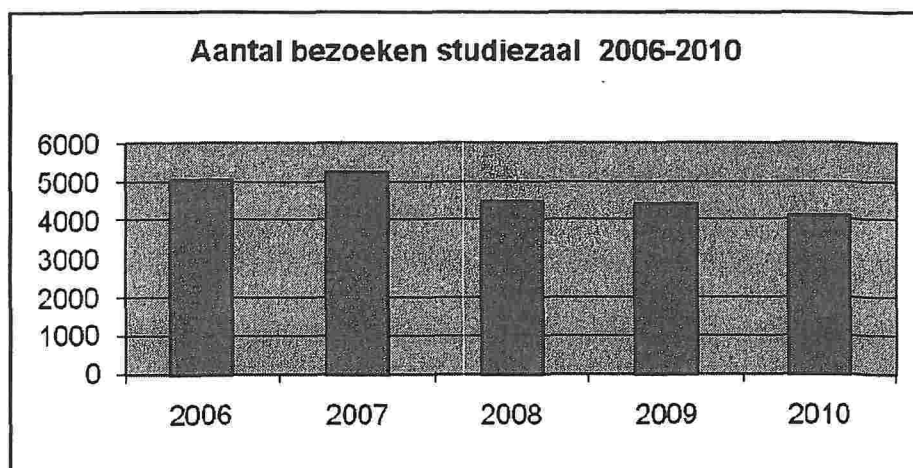
Bezoekcijfers

Ook dit jaar waren de bezoekcijfers redelijk stabiel. Het bezoek aan de studiezaal nam wel iets af (een daling van 7%), maar dat is mede te verklaren uit het feit dat de studiezaal de laatste weken van december gesloten was wegens de verhuizing. Daarentegen nam het digitale bezoek toe met 8%. Het beeld komt overeen met de landelijke ontwikkeling die een daling van het fysieke bezoek laat zien en een stabilisering van het digitale bezoek. Opnieuw viel te constateren dat vergeleken met websites van soortgelijke organisaties de bezoekers van de archiefwebsite langer dan gemiddeld op de website blijven. Dit komt door de steeds groeiende hoeveelheid digitale bronnen.

Vergroting van het digitale aanbod heeft bij diverse archieven geleid tot een flinke afname van het studiezaalbezoek. Bij het Regionaal Archief Alkmaar blijkt het bezoek slechts in lichte mate af te nemen. Er valt een stijging te constateren van het aantal mensen dat zowel de digitale bronnen raadpleegt als ook de studiezaal bezoekt.

Fysiek bezoek

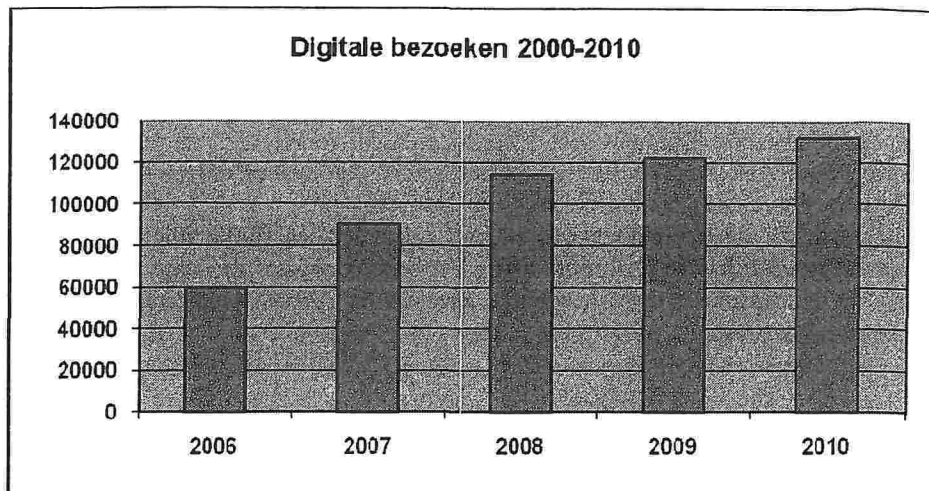
Aan de studiezaal werden in 2010 4.109 bezoeken gebracht (2009: 4.412). In deze aantallen zijn niet begrepen de deelnemers aan cursussen en rondleidingen in het archiefgebouw, schoolkinderen en bezoekers van tentoonstellingen. Als deze worden meegeteld komt het totaal op circa 4.900.

In de studiezaal werden 847 boeken en tijdschriften en 225 krantenleggers ter inzage gegeven (2009: resp. 840 en 207). De bibliotheek leende 239 boeken uit (2009: 362).

Digitaal bezoek

Ten opzichte van het vorige jaar viel een lichte stijging te constateren. Het afgelopen jaar werden de pagina's van de website 132.500 keer geraadpleegd (2009: 122.720). Een voorbehoud moet gemaakt worden t.a.v. de cijfers: de trend wordt wel goed weergegeven, maar het ene statistiekprogramma gaat anders om met het begrip 'pageview' dan het andere. Zo geeft een ander programma een veelvoud van het aantal pageviews (nl. 2.631.532). Wel signaleren beide programma's dezelfde trend in de bezoekcijfers, namelijk een lichte stijging.

Klanttevredenheid

De bezoekers zijn zeer tevreden over de dienstverlening. In 2009 is het klantenonderzoek van 2007 (de zogenaamde 'Kwaliteitsmonitor Dienstverlening Archieven', nu uitgaande van de branchevereniging van archiefinstellingen in Nederland – de Stichting BRAIN) herhaald, met eveneens een prima resultaat. De bezoekers gaven een rapportcijfer van 8,1 (in 2007 was dat 8,2), terwijl het landelijk gemiddelde uitkwam op 7,8. Met dit cijfer behoort het Regionaal Archief tot de 11 best scorende archieven in Nederland van de 45 diensten die aan het onderzoek deelnamen.

Onderwerpen van onderzoek

De meerderheid van de bezoekers kwam, evenals de vorige jaren, voor genealogisch onderzoek. Het betreft 64% van de bezoekers (vorig jaar 65%, landelijk 70%). De rest deed onderzoek naar regionaal-historische onderwerpen. Een klein percentage van de bezoekers hield zich bezig met wetenschappelijk onderzoek.

Langlopende onderzoeken werden onder meer uitgevoerd naar onderwerpen als de financiering van de inpoldering van de Beemster, Cornelis Drebbel en grondeigendom en bewoning in de gemeenten Anna Paulowna, Bergen, Koedijk en Wieringerwaard.

In de kortlopende onderzoeken kwamen uiteenlopende onderwerpen aan bod, zoals de Tweede Wereldoorlog (o.m. illegale pers, vliegveld Bergen en inundatie Wieringermeer), het bedrijfsleven in de regio (kaasfabriek Eyssen, zuivelfabrieken te Heerhugowaard en zuurkoolfabriek Peter Verburg), sport (sport voor 1940, ijsclub De Rijk), cultuur (leesgenootschappen, architectuur in Alkmaar en kerkorgels) en religie (diverse kerken, kloosters in de middeleeuwen en de synagoge te Alkmaar).

Voor een uitgebreid overzicht van bestudeerde onderwerpen wordt verwezen naar bijlage 1, terwijl bijlage 7 een overzicht geeft van publicaties naar aanleiding van in het Regionaal Archief verricht onderzoek.

Educatie

Cursussen, workshops

- In het najaar werd in Alkmaar gestart met een tweetal cursussen voor het lezen van oud schrift; een cursus voor beginners en een cursus voor gevorderden.
- Eveneens in het najaar werd in Den Helder een cursus genealogie georganiseerd, in samenwerking met de KopGroep Bibliotheken en de Helderse Volksuniversiteit.

- In de KopGroep Bibliotheken in Wieringerwerf, Callantsoog en Niedorp werden in het voorjaar workshops genealogie verzorgd, die veel belangstelling trokken. De workshops werden georganiseerd bij de historische informatiepunten in deze bibliotheken.
- De workshop genealogie is in maart ook georganiseerd in het archiefgebouw aan de Hertog Aalbrechtweg.

Lezingen

- In februari werd onder de titel 'Alkmaar op de kaart' een lezing gehouden voor de Historische Vereniging Alkmaar over kaarten van Alkmaar uit de 19de en 20ste eeuw.
- Een soortgelijke lezing over kaarten van Heerhugowaard en omgeving is in maart gegeven in de bibliotheek van Heerhugowaard.
- Rondom de uitgave van het manuscript van Gijsbert Boomkamp en het thema 'foto's van vroeger' is een aantal lezingen georganiseerd voor historische verenigingen met een nieuwe formule: voor de pauze een traditionele lezing en na de pauze een interactief gedeelte, waarbij het gesprek met de zaal werd aangegaan over de onderwerpen van de foto's. Deze lezingen zijn tot dusver gehouden in Schoorl (in september), Noord-Scharwoude (november) en Koedijk (december). Publiek werd opgeroepen oude foto's mee te brengen die tijdens de avond werden gescand en via een beamer werden geprojecteerd voor een grote groep. Vervolgens werd het publiek gevraagd te reageren op het getoonde. Het bleek een succesvol concept waarbij de avonden vanwege de enthousiaste reacties flink uitliepen.
- In het kader van de Bello-tentoonstelling in het Regionaal Archief gaf stoomtramspecialist Bob de Mon in oktober een lezing over Bello.
- Evenals vorig jaar werd weer meegewerkt aan de lezingencyclus in het kader van het 'Historisch Café', een samenwerkingsverband van de Alkmaarse erfgoedinstellingen (bibliotheek, Stedelijk Museum en Archeologie en Monumentenzorg van de gemeente Alkmaar).

Dit jaar zijn er lezingen gehouden over de volgende onderwerpen:

- De Noord-Hollandse droogmakerijen in de Gouden Eeuw – aanpak, kosten en baten (Han van Zwet);
- De geschiedenis van de hondenkar (Bert Willemen);
- De luchtoorlog boven Noord-Kennemerland (Hans Nauta);
- Alkmaarse Hofjes (Jurjen Vis en Carolien Roozendaal);
- De smaak van de 19de eeuw (Harold D.E. Bos);
- Restauratiefilosofie in 19de-eeuws Alkmaar (Piet Verhoeven);
- De geschiedenis van de gedekte tafel (Harold Bos);
- Watersnoden in Noord-Holland (Carly Misset);
- De Pest in Noord-Holland en Alkmaar (Gerrit Valk);
- Katholicisme (Jos Leenders).

Onderwijs

Het Regionaal Archief is sinds de zomer van juli 2007 opgenomen in de Cultuurroutes Basisonderwijs Alkmaar van het bureau CultuurPrimair. In CultuurPrimair zijn de erfgoedinstellingen van Alkmaar verenigd. In de jaarlijks verschijnende gids staat het cultuurhistorisch aanbod van de instellingen waaruit de Alkmaarse basisscholen scholen een keuze kunnen maken. Het Archiefprogramma *Met de school naar het archief* is gericht op de groepen 6, 7 en 8.

Met de school naar het archief is een lichtvoetig en leerzaam programma. De leerlingen voeren in kleine groepjes korte opdrachten uit in de studiezaal. De opdrachten variëren van vragen over de eigen omgeving en de digitale gezinskaart tot de raadpleging van het bevolkingsregister en het inkleuren van een oude landkaart. Ten slotte ontwerpen de leerlingen zelf een geboorteakte en krijgen zij vragen voorgelegd over het nieuws in de *Alkmaarsche Courant* op de dag van hun geboorte. Het ochtendbezoek wordt besloten met een rondleiding in het depot. De opdrachtenbladen worden beoordeeld. De volgende dag krijgen de leerlingen op hun school een archiefdiploma met cijfer uitgereikt.

Het doel van het bezoek is om op speelse en actieve wijze te ontdekken wat er allemaal in een archief te vinden is. Voorafgaand aan het bezoek aan het archief krijgt de school het lespakket *Stamboom in de klas* toegestuurd.

In het jaar 2010 bezochten 600 leerlingen van de Alkmaarse basisscholen Cilinder, Liereland, Lispeltuut, Zandloper, Erasmus, Wegwijzer, Jules Verneschool (Oudorperdijkje) en Regenboog (Oudorp) het archiefgebouw aan de Hertog Aalbrechtweg. Het aangeboden programma werd door leerlingen, leerkrachten en begeleidende ouders zeer gewaardeerd.

De naamsbekendheid van het archief en de vaste platformoverleggen tussen culturele instellingen en docenten, werkzaam in het Voortgezet Onderwijs, het Middelbaar Beroepsonderwijs en op de PABO, zorgen ervoor dat scholieren en studenten de weg naar het archief gemakkelijk weten te vinden. Schoolopdrachten brachten leerlingen van scholengemeenschappen uit Alkmaar, Bergen, Heerhugowaard en Wieringerwerf naar de studiezaal. Leerlingen van de CSG Jan Arentsz voerden in groepjes opdrachten uit over de Oudorperpolder en gymnasiasten van het Murmellius Gymnasium schreven werkstukken over aspecten van de Tweede Wereldoorlog.

Op de studiezaal kregen zij een op maat gesneden begeleiding.

Daarnaast vonden de volgende educatieve activiteiten plaats:

- In het kader van het *Historisch Platform*: actualisering en aanvulling van het lopende onderwijsproject (Alkmaar in de Klas) en themaprojecten zoals de Speurtocht door de Alkmaarder Hout ten behoeve van het middelbaar onderwijs (vmbo, havo en vwo).
- Uit de tweemaandelijksse bijeenkomsten van CultuurPrimair is een nieuw initiatief geboren: *Formule C - Cultuur in onderwijs voor jongeren*, aanbodboekje voor het VO en het MBO. In Formule C presenteren de acht belangrijkste culturele instellingen van Alkmaar zich. Het boekje is mei 2010 door minister Plasterk ten doop gehouden.
- Het omgevingsgeschiedenisproject *Vroeger in je dorp* is door het Regionaal Archief ontworpen voor de hoogste klassen van de basisscholen buiten Alkmaar. De speurtocht naar het verleden vindt plaats op school, binnen de familie, de buurt en het dorp en geschiedt voor zover mogelijk in hechte samenwerking met de plaatselijke historische verenigingen. Het wordt gepraktiseerd op de pilotscholen de Steltloper, het Baken en de Paus Johannes te Sint Pancras en is uitgezet in Koedijk, Schoorl, Oudorp en Waarland. Voor 2011 is al medewerking toegezegd voor de realisering van het project in de vier dorpen van Langedijk. Het lespakket is beschikbaar voor alle scholen in de bij het Regionaal Archief aangesloten gemeenten.
- Research werd verricht voor het theaterproject Vergeten (Historische) Plekken van JeugdTheaterWerkplaats onder leiding van Marjan Geveling (de voorstelling is twintig maal opgevoerd) en het educatieve, kunstzinnige Wijkproject Oudorp en de Oudorperpolder uitgevoerd door spelers van de JeugdTheaterWerkplaats in samenwerking met leerlingen van basisschool De Regenboog te Oudorp.

Medewerking aan publicaties, projecten en tentoonstellingen van derden

Publicaties

- Ook in 2010 heeft het Regionaal Archief de rubriek *Ik was erbij* in het *Noordhollands Dagblad*, editie *Alkmaarsche Courant* verzorgd. Elke week wordt een onderwerp uit de geschiedenis van de gemeenten in het verspreidingsgebied van de streekeditie *Alkmaarsche Courant* behandeld, geïllustreerd met aansprekende foto's.
- In oktober verscheen deel 2 van het boek *Ik was erbij* met een tweede bundeling van de tot dusver in de krant gepubliceerde artikelen. In samenwerking met HDC-Media en boekhandel Van der Meulen werd zelfs een signeersessie georganiseerd, waar veel aanloop was.
- In april verscheen het boek *De stad Alkmaer met haare dorpen*, de uitgave van een nooit gepubliceerd manuscript uit 1740 van de Alkmaarse geschiedschrijver Gijsbert Boomkamp.

De tekst van het manuscript is getranscribeerd en hertaald door een werkgroep van door het archief geworven vrijwilligers.

- De Alkmaarse erfgoedinstellingen schreven gezamenlijk een aansprekend publieksboekje over het thema van de Open Monumentendag onder de titel *Alkmaar verlegt de grenzen*. Een aantal medewerkers van het Regionaal Archief schreef bijdragen voor deze bundel. Het boekje verscheen in september op Open Monumentendag.
- In samenwerking met het Stedelijk Museum Alkmaar werd een tweede druk uitgebracht van het *Kort verhaal van het beleg van Alkmaar, een ooggetuigenverslag van Nanning van Foreest*, voorzien van een inleiding van prof.dr. Henk van Nierop en een hertaling door Marijke Joustra. De eerste druk uit 2000 was al enige jaren niet meer verkrijgbaar. Het boek bevat een kroniek van de gebeurtenissen tijdens het Beleg van Alkmaar in 1573.
- Medewerking werd verleend aan een serie erfgoedpublicaties van uitgeverij Waanders, de serie *West-Friesland, toen en nu*.
- Medewerking is verleend aan de uitgave van de *Canon van de Noordkop* en de *Canon van Kennemerland*, beide initiatieven van Cultureel Erfgoed Noord-Holland.
- Medewerking is verleend aan de uitgave van het fotoboek *Bergen door de ogen van Bonda*, een uitgave van de Eerste Bergensche Boekhandel te Bergen. Van de Bergense fotograaf Bonda is een unieke collectie glasnegatieven bewaard gebleven. Ze geven een mooi beeld van het kunstenaarsdorp Bergen in het begin van de twintigste eeuw. De glasnegatieven bevinden zich in de collectie van het Regionaal Archief.

Projecten

Evenals in voorgaande jaren werd in 2010 door boekhistorici van de Universiteit van Amsterdam onderzoek verricht naar de boeken uit de Alkmaarse Stadsbibrije.

Tentoonstellingen

Voor de volgende tentoonstellingen is gebruik gemaakt van materiaal afkomstig uit de collectie van de topografische historische atlas.

- *Typisch een polder* in het Nieuw Land Erfgoedcentrum te Lelystad.
- *Het ontwaken van een dorp, hoe Bergen bekend werd tussen 1880 en 1910* in het Sterkenhuis te Bergen.
- *Kranenburgh voor de Kunst* in museum Kranenburgh te Bergen.

BEWERKEN EN BEHOUDEN

Archieven

Bewerking

Op 1 januari 2010 werd het archiefbeheersysteem ABS-Archeion in gebruik genomen. Met dit systeem werden onder andere de aanvragen van bezoekers op de studiezaal digitaal verwerkt. In de jaren ervoor is er veel tijd besteed aan het verzamelen van gegevens voor het vullen van de database van het archiefbeheersysteem. Dit betrof gegevens betreffende de vindplaats van archieven, toegangen en openbaarheidsbeperkingen. Voor het vastleggen van de openbaarheidsbeperkingen is een apart project gestart. Naar verwachting wordt dit project in het voorjaar van 2011 afgerond.

De toegangen, die voor een groot deel (circa 98%) in EAD (Encoded Archival Description) zijn gezet, werden eind 2010 op internet geplaatst. Hiermee is aan de online dienstverlening en digitale ontsluiting van de collecties van het Regionaal Archief Alkmaar een belangrijke impuls gegeven. Het is nu mogelijk geworden om ook vanaf huis archiefstukken te reserveren. Dit is erg belangrijk omdat de kantoorruimten en studiezaal van het Regionaal Archief eind 2010 naar de Bergerweg zijn verhuisd en het depot nog twee jaar lang aan de Hertog Aalbrechtweg is gesitueerd. Bezoekers kunnen nu vooraf vanuit huis stukken reserveren, die dan bij hun bezoek aan het archief klaarliggen.

Naast de bovengenoemde werkzaamheden is er ook gewerkt aan het toegankelijk maken van nieuwe aanwinsten en het wegwerken van achterstanden in het depot. De digitalisering van de toegangen, als voorbereiding op de invoering van EAD en een archiefbeheersysteem, werd zo goed als afgerond. Alle digitale toegangen werden gecontroleerd en zoveel mogelijk gestandaardiseerd.

Gekoppeld aan het toegankelijk maken zijn archieven verpakt in zuurvrije omslagen en zuurvrije dozen. Voor een compleet overzicht van aanwinsten, toegangen en herverpakkingen wordt verwezen naar bijlage 4.

Ook in 2010 werd, omdat de eigen depotruimte vol was, archiefruimte gehuurd in de archiefbewaarplaats van het Westfries Archief te Hoorn.

Acquisitie overheidsarchieven

Mede door intensieve begeleiding vanuit het Regionaal Archief Alkmaar kon ook in 2010 een aantal overheidsarchieven worden geacquireerd. Zo werd het archief van de gemeente Den Helder (1919-1994) overgebracht. Daarnaast werden archieven verworven van de gemeente Niedorp (1970-1989) en het Hoogheemraadschap Noord-Hollands Noorderkwartier. Zo goed als alle gemeenten hebben nu voldaan aan de wettelijke eis om hun archief tot 1980 over te brengen naar de archiefbewaarplaats van het Regionaal Archief. Zie voor een overzicht van de stand van zaken wat betreft deze wettelijke verplichting tot overbrenging bijlage 2.

Uit deze bijlage komt de volgende stand van zaken naar voren:

- De gemeente Schagen heeft in 2010 de bewerking van het archiefblok tot 1979 uitbesteed aan het Regionaal Archief. Eind 2010 is de inventaris van dit blok gereed- en beschikbaar gekomen. Er is nog geen bewerkingplan gemaakt voor het volgende archiefblok. De gemeente blijft hiermee achter op zijn wettelijke verplichting archief ouder dan 20 jaar over te dragen naar de archiefbewaarplaats.
- De gemeente Schermer is bezig met de bewerking van het archief tot 1992. Door ziekte van de medewerker heeft het project vertraging opgelopen.
- De gemeente Graft-de Rijp heeft overgedragen tot 1980 en is inmiddels begonnen met de periode van na 1980.

Alle andere gemeenten hebben aan hun wettelijke verplichting voldaan. Met dien verstande dat de bouwvergunningen in het betreffende overzicht niet zijn meegenomen. In samenspraak met de provinciaal inspecteur is gesteld dat de bouwvergunningen in ieder geval in 2014 moeten zijn overgedragen.

Dit betekent dat vanaf dat jaar van alle gemeenten de archiefbescheiden vanaf 1915 betreffende monumenten en beeldbepalende panden (in origineel) raadpleegbaar zullen zijn in het Regionaal Archief.

Acquisitie particuliere archieven 2010

In het afgelopen verslagjaar is er weer een aantal **kerkelijke archieven** overgebracht. Er is de wens om zo veel mogelijk alle kerkarchieven uit het werkgebied over te laten brengen naar het Regionaal Archief. Niet alleen zijn deze hierdoor beter toegankelijk voor de geïnteresseerde onderzoeker, maar tevens zijn ze ook voor de toekomst veiliggesteld. De instellingen beschikken immers bijna nooit over een veilige en geklimatiseerde berging. De gesprekken hebben er toe geleid dat er toezeggingen zijn voor het overbrengen van kerkelijke archieven uit Texel, Breezand, Wieringerwerf, Alkmaar en Schoorl. De overdracht wordt veelal voorbereid door vrijwilligers, waarbij het Regionaal Archief adviseert en/of begeleidt.

Voor wat betreft de archieven op het gebied van **cultuur** is gewerkt aan de overdracht van de historische bestuursarchieven van de in de KopGroep Bibliotheken opgegangene voormalige openbare bibliotheken van Anna Paulowna, Callantsoog, Harenkarspel, Julianadorp, Middenmeer, Niedorp, Schagen, Texel, Wieringen, Wieringerwaard, Wieringerwerf en 't Zand. De overdracht zal vermoedelijk in 2011 plaatsvinden. Daarnaast werden van de gemeente Schagen enige (gedeponeerde) archieven ontvangen van het Cultureel Overlegorgaan en het Kaasmuseum aldaar. Ook werden archieven van toneel- en operetteverenigingen uit Broek op Langedijk en Heerhugowaard ontvangen.

Archieven van instellingen op het gebied van **sociaal-maatschappelijke** hulpverlening werden onder meer ontvangen van Stichting Wijkraad De Mare te Alkmaar en Stichting Vluchtelingenwerk Bergen, Schoorl, Egmond. Contacten met diverse woningstichtingen in Schagen en Den Helder hebben tot nu toe niet geleid tot een overdracht.

Op het gebied van **onderwijs** is de overdracht van het archief van de opgeheven Mavo "De Brug" en voorgangers (1940-1986) en van de opgeheven stichting Interconfessioneel Mavo-onderwijs te Wieringermeer in voorbereiding en zal in 2011 plaatsvinden.

Van de **bedrijfsarchieven** kan de overdracht van het archief van het familiebedrijf "Neels" van het Helderse bedrijf van de familie Praag-Hogendijk genoemd worden. Bij dit archief is naast een aantal familiestukken, ook een bevolkingsregister aangetroffen van de Ned. Israëlitische Ringsynagoge te Den Helder, opnieuw samengesteld in 1899 en lopend tot circa 1908. Besloten is het register te laten digitaliseren, net als de DTB-registers van andere kerken in deze regio. Vanuit Alkmaar werd het archief van Wasserij Krom ontvangen.

Ook werden er archieven op het gebied van **toerisme, sport en ontspanning** ontvangen, nl. van de VVV te Alkmaar en van diverse sportinstellingen te Schagen.

Van mevrouw Witteveen-Visser (Ouderkerk aan den Amstel) werd een **familiearchiefje** ontvangen betreffende de familie Visser-Pijper. Ook werd een aanvulling op het familiearchief van de familie De Lange ontvangen.

Zie voor een totaaloverzicht van de aanwinsten bijlage 3.

Naast de werkzaamheden aan het voorbereiden van de ontvangst van archieven zijn er ook talloze gesprekken gevoerd met en adviezen verstrekt aan instellingen en organisaties over de wijze van archiefvormen, ordenen en schonen voor eigen gebruik of voor overdracht naar het Regionaal Archief Alkmaar.

Er kwamen onder meer toegangen op de volgende particuliere archieven tot stand: Operettevereniging Harmonie Den Helder, Don Boscokerk te Alkmaar en Stichting Vluchtelingenwerk Bergen, Schoorl en Egmond.

Inspectie

In juni 2010 is het Inspectiebeleidsplan door het Algemeen Bestuur vastgesteld. Door digitalisering van de informatievoorziening bij de gemeente en horizontalisering van het archieftoezicht is versterking van de gemeentelijke inspectiefunctie noodzakelijk. De bestaande formatie van 1 fte zou volgens landelijke kengetallen verdubbeld moeten worden om alle wettelijke inspectietaken te kunnen blijven uitvoeren. Om in ieder geval te voldoen aan de inspectieverplichting wordt voor een periode van drie jaar (2011-2013) een urenuitbreiding gerealiseerd via externe inhuur. In het derde jaar kunnen formatie en invulling van de inspectiefunctie aangepast worden aan de dan heersende inzichten en omstandigheden.

Vanwege de verhuizing naar Heerhugowaard heeft het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK) de directeur van het Regionaal Archief Alkmaar aangewezen als toezichthoudend archivaris (inspectie) op het beheer van de niet-overgebrachte archieven. De archiefbewaarplaats van het Regionaal Archief is aangewezen als de toekomstige archiefbewaarplaats van het hoogheemraadschap.

In 2010 zijn integrale inspecties uitgevoerd bij de gemeenten Schermer, Graft-de Rijk, Bergen en Schagen. De eindrapportages van de laatste twee gemeenten vinden begin 2011 plaats. In afwijking van de gangbare praktijk zijn deze inspecties alleen door de gemeentelijke inspectie uitgevoerd, met de provinciale inspectie in een rol op de achtergrond. Hiermee wordt vooruitgelopen op de herijking van het archieftoezicht, die inzet op een versterking van het horizontale (gemeentelijke) toezicht en het verticale (provinciale) toezicht meer op afstand positioneert. Bergen en Schagen zijn door externe inhuur vanuit het bedrijf Doxis volgens een kwaliteitsmethodiek (INK) geïnspecteerd, onder begeleiding van de gemeentelijke inspecteur en onder verantwoordelijkheid van de archivaris. Voorts zijn ook in 2010 enkele monitorbezoeken gebracht aan Den Helder.

Net als het vorige verslagjaar komt uit inspecties en gesprekken met de betrokken medewerkers bij de gemeenten naar voren dat de uitdagingen van de voortschrijdende digitalisering van de informatievoorziening verschillend worden opgepakt. Beleid, management commitment en samenwerking tussen DIV/ICT/vakafdelingen zijn nodig om een digitale informatiehuishouding in te richten. Deze kritische succesfactoren zijn echter niet altijd in voldoende mate aanwezig. Daarnaast zijn er verschillen in schaalgrootte en bestaat soms onzekerheid rond voorgenomen fusies. Dit pallet van factoren maakt dat er grote verschillen waarneembaar zijn in de regio aangaande ambities, fasering en kwaliteit van digitaliseringstrajecten.

In het vorige jaarverslag is al opgemerkt dat de overgang van analoge (papieren) naar digitale archivering al gauw leidt tot hybride situaties, waarin papieren en digitale stukken door en naast elkaar bestaan. Dit kan nadelige gevolgen hebben voor de volledigheid en betrouwbaarheid van de informatievoorziening. Het is bovendien inefficiënt omdat hierdoor vaak dubbel gearhiveerd moet worden. Door de introductie van de omgevingsvergunning en de verplichting om ruimtelijke plannen digitaal te maken en aan te bieden is in 2010 elke gemeente geconfronteerd met het probleem van de hybride informatiehuishouding.

Voor het duurzame beheer van digitale informatie is de inrichting van een digitale beheeromgeving noodzakelijk. In de gemeenten ontbreekt veelal een dergelijke beheeromgeving. Voor de inrichting en toetsing hiervan is door de gemeentelijke en provinciale archiefinspecties het handvat RODIN ontwikkeld, het Referentiekader Opbouw Digitaal Informatiebeheer.

In april 2010 is een nieuwe Archiefregeling in werking getreden ter vervanging van de drie ministeriële regelingen. De Archiefregeling bepaalt onder meer dat gemeenten ervoor moeten zorgen dat het beheer van de archieven voldoet aan toetsbare eisen van een kwaliteitssysteem. Een dergelijk kwaliteitssysteem is nog niet, of slechts in embryonale vorm, bij de gemeenten aanwezig.

Voor goed archiefbeheer is de aanwezigheid van een overzicht en ordening van archiefbestanden noodzakelijk. Nog steeds beschikken niet alle gemeenten over een overzicht en orderingsstructuur, hoewel deze wettelijk voorgeschreven zijn. Vooral de digitale archieven (aanwezig in mailboxen, in vakapplicaties of op netwerkschijven) zijn vaak volledig buiten beeld.

Door de inspecteur zijn aan de gemeenten en gemeenschappelijke regelingen adviezen en informatie verstrekt over onderwerpen als de vervanging van vernietigbare en permanent te bewaren archiefbescheiden, de verkorting van bewaartermijnen van cliëntendossiers, archivering van de omgevingsvergunning, waardering en selectie, archiefverordeningen en besluiten informatiebeheer.

In het kader van de cursus VVA werden medewerkers van de gemeente Den Helder en Niedorp begeleid door het Regionaal Archief Alkmaar.

Er zijn in 2010 twee vergaderingen georganiseerd voor de DIV-medewerkers van de aangesloten gemeenten en de Regiopolitie. Tijdens deze vergaderingen zijn onder meer presentaties gehouden over de nieuwe Archiefregeling en over het referentiekader RODIN.

Ook dit jaar zijn door alle aangesloten gemeenten, de GGD en de Regiopolitie vernietigingsvoorstellen, ter beoordeling van de gemeentearchivaris, opgestuurd.

De inspecteur heeft bijeenkomsten bijgewoond van gemeentelijke inspecteurs van Noord-Holland, de Provinciale Archiefinspectie Noord-Holland en het landelijk Werkverband Gemeentelijke Archiefinspecteurs (WGA). Tevens heeft de inspecteur de verdiepingsmodule Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht (WABO) bijgewoond, georganiseerd door het VROM Projectteam Omgevingsvergunning.

Bibliotheek

Catalogisering bibliotheek

Alle nieuwe aanwinsten werden ingevoerd in de catalogus en van trefwoorden voorzien.

Het beschrijven en inhoudelijk ontsluiten van artikelen uit regionale tijdschriften werd voortgezet.

Het beschrijven van de boeken uit de pastoorsbibliotheek van de Corneliusparochie in Limmen werd afgerond.

Ter voorbereiding van de plaatsing van de boeken in de studiezaal op de nieuwe locatie aan de Bergerweg werden alle boeken uit de regionale collectie voorzien van nieuwe plaatskenmerken en etiketten. Daarnaast werd een basiscollectie *Algemene geschiedenis van Nederland* samengesteld uit de boeken uit het bibliotheekdepot voor plaatsing in de nieuwe studiezaal.

Digitalisering

De digitalisering van regionale kranten werd voortgezet met de *Badbode Callantsoog* (1938-1991), *Herrijzend Wieringermeerland* (1945-1950) en de *Flevobode* (1945-1949). In het kader van het project *Erfgoed van de Oorlog* zijn de *Vrije Alkmaarder* (mei 1945-juni 1950), het *Rijper Nieuws -en Advertentieblad* (1919, 1922-1941) en de *Rijper Courant* (1945-1950) gedigitaliseerd. Het weekblad *Op de Hoek, weekblad voor jong en oud van Akersloot* (1954-1956, 1960-1965) kon dankzij de historische vereniging Oud Akersloot worden gedigitaliseerd.

In 2010 is de krantenviewer van X-Cago vervangen door de viewer van Pictura. Alle tot dusver gedigitaliseerde kranten zijn in deze nieuwe viewer te raadplegen.

In samenwerking met de Historische Vereniging Callantsoog is, naast de *Badbode Callantsoog*, het regionaal historische tijdschrift *Clock van Callens-ooghe* (1986-2008) gedigitaliseerd. De historische verenigingen Historisch Niedorp en het Genootschap voor de geschiedenis van Wieringermeer maakten het mogelijk het *Informatieblad Historisch Niedorp* (1983-2008) en de *Kroniek van het Genootschap voor de geschiedenis van Wieringermeer* (1993-2008) voor het publiek online toegankelijk te maken. Deze tijdschriften zijn te raadplegen in de tijdschriftenviewer.

Dankzij het tijdelijk ter beschikking stellen van adresboeken door verschillende particulieren en historische verenigingen kon de adresboeken-database worden uitgebreid met een aantal jaargangen van Wieringermeer, Sint Pancras, Den Helder, en een aantal Regiogidsen, bestrijken de plaatsen Castricum, Bakkum, Heiloo, Limmen en Akersloot.

Atlas

Algemeen

Het verslagjaar heeft voor een groot deel, vooral het laatste kwartaal, in het teken gestaan van de verhuizing van het archief en de voorbereidingen daarvan. Aangezien een gedeelte van de collectie van de Topografisch Historische Atlas (THA) nog altijd was geborgen op de werkkamer in plaats van in het depot, moest al dit materiaal herverpakt en verplaatst worden.

Ontsluiting

- De digitalisering van de collectie foto's van straten van Alkmaar is in 2010 afgerond. Daarvoor moesten er nog circa 2.000 scans worden gemaakt. Daarnaast is de gehele collectie herverpakt en in het depot gezet. De beschrijving van het materiaal vordert gestaag; 1.080 beschrijvingen/mutaties zijn tijdens het verslagjaar toegevoegd.
- De digitalisering van de collectie foto's van de regio is tijdens het verslagjaar afgerond. Daarvoor moesten er nog circa 2.500 scans worden gemaakt. Daarnaast is de gehele collectie herverpakt en in het depot gezet. Met de beschrijving van het materiaal kan worden begonnen wanneer het project 'straten van Alkmaar' is afgerond.
- De beschrijving en ontsluiting van de collectie negatieven en foto's van de gemeentelijke dienst Stadsontwikkeling en Beheer Alkmaar is afgerond. Van de circa 3.000 items zijn er dit verslagjaar 2.000 beschreven.
- De collectie technische tekeningen die is gedigitaliseerd bevat beschrijvingen die veelal gecontroleerd moeten worden en aangevuld. Tijdens het verslagjaar zijn 566 beschrijvingen/ mutaties toegevoegd.
- De regionale collectie prentbriefkaarten die is gedigitaliseerd en die meer dan 7.000 items bevat, is zeer summier ontsloten (op plaatsnaam) via de beeldbank maar is dus wel digitaal raadpleegbaar. Een vrijwilliger beschrijft enkele uren per week het gedeelte dat betrekking heeft op Alkmaar. Deze vrijwilliger heeft in het afgelopen jaar 604 beschrijvingen gemaakt. Daarnaast is de gehele collectie herverpakt en in het depot gezet.
- De collectie foto's van bureau Monumentenzorg die in een samenwerkingsverband tussen het Regionaal Archief en bureau Monumentenzorg van de gemeente Alkmaar wordt gedigitaliseerd en ontsloten, is in 2010 met 4.773 afbeeldingen uitgebreid. Van deze uitbreiding is een gedeelte beschreven. Door een "over-all mutatie" binnen de collectie (met 15.834 mutaties als gevolg) is het onmogelijk geworden om exacte aantallen te geven voor de beschrijvingen/mutaties tijdens het verslagjaar.
- De collectie van circa 3.100 fotonegatieven van fotobureau Jospé is gedigitaliseerd en met de beschrijving van deze ansichtkaarten uit de gehele regio is een bescheiden begin gemaakt.
- De beeldcollectie van de gemeente Bergen die eveneens wordt ontsloten via het programma van het Regionaal Archief Alkmaar, is met 1.093 beschrijvingen/mutaties uitgebreid. Die van de gemeente Wieringermeer, die vergelijkbaar werkt, is met 114 beschrijvingen/mutaties gegroeid.
- De collectie historische films is in het afgelopen jaar door acquisitie behoorlijk gegroeid. Alles is geviewd, en een selectie van ca. 20 uur is gedigitaliseerd. De digitale moederversie staat op DV Cam en werkexemplaren van de films zijn vanaf dvd te bekijken. De films zijn gedeeltelijk beschreven. Hiermee is gebouwd aan de opzet van een filmbank; uiteindelijk moeten er via een nieuw te creëren applicatie, films te bekijken zijn via de website. Tevens is het nu mogelijk geworden, door de sterk gegroeide hoeveelheid materiaal, een gevarieerd aanbod te leveren tijdens te organiseren filmavonden voor publiek. De eerste filmavond zal naar verwachting in het voorjaar van 2011 plaatsvinden.

- De collectie prenten en tekeningen is met 316 gedigitaliseerde objecten uitgebreid. Deze zijn eveneens beschreven.
- Een deel van de fotocollectie van de Historische Vereniging Callantsoog is door het Regionaal Archief Alkmaar gedigitaliseerd en toegevoegd aan het beheersysteem van de beeldbank en de beeldbank zelf. Het betreft 2.219 objecten die door leden van de vereniging gedeeltelijk werden beschreven.
- Een gedeelte van de fotocollectie van de Historische Vereniging Sint Pancras is door het Regionaal Archief Alkmaar toegevoegd aan het beheersysteem van de beeldbank. Het materiaal van de vereniging werd digitaal aangeleverd. Het betreft 1.112 items. Met de beschrijving van het materiaal door leden van de vereniging zal in 2011 worden begonnen.
- Voor de themasite WOII, een aparte website mogelijk gemaakt door het project *Erfgoed van de Oorlog*, is een groot aantal pamfletten en affiches gedigitaliseerd en toegankelijk gemaakt. Ook is hiervoor een selectie relevante fotoafdrukken uit archiefcollecties opgenomen.

Afrondend kan gesteld worden dat circa 16.000 objecten in het verslagjaar zijn gedigitaliseerd en dat binnen het archief circa 4.600 beschrijvingen/mutaties zijn gemaakt. Door de "mutatievervuiling" binnen de collectie Monumentenzorg is het lastig een totaal aantal te geven voor alle mutaties inclusief de overige instellingen. Dit zal waarschijnlijk rond de 12.000 liggen. De verschillen in aantal tussen verslagjaar 2010 vergeleken met die van verslagjaar 2009, moeten worden verklaard uit het feit dat veel tijd is gaan zitten in de voorbereidingen van de verhuizing.

Overbrengingen

De collectie foto's van bureau Monumentenzorg is in haar geheel overgebracht naar het Regionaal Archief Alkmaar. Ter gelegenheid hiervan is een speciaal 'moment van overbrenging' georganiseerd waarbij de belangrijkste deelnemers aan dit omvangrijke project in het zonnetje werden gezet.

Daarnaast zijn overgebracht:

- Gemeentelijke fotocollectie Heerhugowaard (1960-2000), ca. 8 meter.
- Gemeentelijke fotocollectie Nieuwe Niedorp (1890-1980), (ca.) 4 meter.

Samenwerkingen

Een van de doelstellingen van het Regionaal Archief Alkmaar is evenwicht brengen in de verhoudingen naar herkomst binnen de collectie. Een groot deel van de beeldcollectie heeft nu vooral betrekking op Alkmaar en enkele omliggende gemeenten. De overige regio's binnen het werkgebied van het archief blijven hierbij vaak achter. Om meer evenwicht te behalen is ondermeer contact gezocht met de verschillende historische verenigingen en particulieren in de regio met het aanbod ze te helpen bij het ontsluiten en beheren van hun beeldcollectie. Het Regionaal Archief biedt de technische mogelijkheden, de vaardigheden en de kennis om het materiaal te digitaliseren en te beschrijven, de vrijwilligers van de verenigingen bezitten de kennis van de inhoud van de beschrijvingen.

Van de door ons benaderde verenigingen hebben tot nu toe de historische verenigingen van Callantsoog, Sint Pancras en Nieuwe Niedorp positief gereageerd tijdens het verslagjaar. Afspraken en plannen van aanpak zijn gemaakt, collecties zijn afgebakend, gedigitaliseerd en opgenomen in het beheerprogramma van het Regionaal Archief. Leden van de verenigingen zijn het materiaal aan het beschrijven en reageren positief. Mede dankzij deze positieve reacties hebben ook andere verenigingen inmiddels interesse getoond om op deze manier hun eigen verzameling te ontsluiten en veilig te stellen.

Niet alleen worden de collecties op deze manier voor een breed publiek ontsloten, de verenigingen worden ook in de gelegenheid gesteld de collecties onder te brengen in het geklimatiseerde depot van het Regionaal Archief. Hiermee is een veel beter beheer mogelijk, aangezien het de verenigingen meestal ontbreekt aan een goede berging voor dit vaak kwetsbare materiaal.

Met Kunstnet is in het kader van een langer lopende samenwerking een historische film bewerkt en uitgezonden op de regionale zender. De jubileumfilms uit de jaren dertig van de Alkmaarse turnvereniging "Turnlust" zijn door Kunstnet voorzien van commentaar en muziek.

Met Filmhuis Provadja is tijdens Open Monumentendag een filmprogramma samengesteld uit verschillende historische films uit de collectie. Bij elk fragment werd kort een gesproken introductie gegeven.

Met uitgeverij Art Unlimited is een serie ansichtkaarten uitgegeven met afbeeldingen geselecteerd uit de collectie.

Binnen het project *Oneindig Noord Holland* is voor diverse deelprojecten beeldmateriaal geleverd. Bijzonder veel vraag was er van de tv-zenders AT5 en RTV-Noordholland, die verschillende documentaires over de historie van de provincie produceerden.

Speciale vermelding verdient het gebruik van filmmateriaal (circa 1 uur) ten behoeve van de website *Oorlog in Blik*.

Aanwinsten

Honderd kleurenfoto's van de wijk Bergerhof te Alkmaar, gemaakt door fotograaf Rob Verhagen, zijn opgenomen in de collectie Monumentenzorg. Een bijzondere aanwinst was een prent van de hand van Cornelis Pronk uit 1735, voorstellende de Accijnstoren met Bierkade en Verdrunkenoord.

Enkele tientallen instellingen en particulieren schonken in het verslagjaar materiaal aan het archief.

De ene schenking was hierbij interessanter dan de andere, maar het is lovenswaardig dat deze schenkers het archief weten te vinden. Op deze manier heeft het archief ook dit jaar weer een aantal interessante (familie)films uit de jaren 1937-1975 uit het werkgebied van particulieren ontvangen. De gemeentereiniging Alkmaar schonk een interessante diacollectie van hun materieel en activiteiten over de jaren 1942-1975.

Een goede gewoonte is dat zusterinstellingen (beeld)materiaal aan ons schenken wanneer dat bij ons beter op haar plaats is dan bij hen (en andersom). Ook tijdens het verslagjaar is dat enkele malen voorgevallen. Zo werd een serie persfoto's van het Utrechts Nieuwsblad met betrekking tot het werkgebied van het Regionaal Archief Alkmaar geschonken door het Utrechts Archief.

Voor een uitgebreider overzicht: zie bijlage 5.

STICHTING VRIENDEN VAN HET ARCHIEF VAN ALKMAAR E.O.

Het bestuur

Samenstelling per 31 december 2010:

- De heer drs. J.C.M. Cox, voorzitter
- De heer F. Timmer, secretaris
- De heer S.P.A. Zuurbier, penningmeester.

In het verslagjaar verliet mevrouw dr. S. Jelgersma (lid) het bestuur.

In 2011 zal de vacature vervuld worden.

Activiteiten:

De jaarlijkse excursie van de Vrienden is in 2010 gehouden op zaterdag 12 juni en bestond uit een bezoek aan Den Haag. Maarten Schenk, oud-directeur van het Regionaal Archief Alkmaar had voor de Vrienden een leuke excursie in het Haagse samengesteld. Na een bezoek aan het gemeentearchief Den Haag, volgde een stadswandeling naar jeneverstokerij Van Kleef. In de middag werd na een verdere stadswandeling een bezoek gebracht (inclusief rondleiding) aan het museum Meermanno. Mede dankzij het prachtige weer was het een zeer geslaagde dag.

Ook in 2010 konden de vrienden korting krijgen op de mede door het Regionaal Archief Alkmaar verzorgde lezingencyclus *Alkmaars Historisch Café*. Maandelijks wordt in het Stedelijk Museum een lezing gepresenteerd, waarbij de onderwerpen veelzijdig zijn, maar altijd iets te maken hebben met de geschiedenis van Alkmaar en de regio. Vrienden van de organiserende instellingen krijgen korting op de toegangsprijs. Voor een overzicht van de onderwerpen zie onder het kopje *Lezingen* op pagina 15.

Ook werd door Bob de Mon in de studiezaal van het Regionaal Archief een lezing (incl. filmbeelden) gehouden naar aanleiding van de Bello-tentoonstelling.

BIJLAGE 2

Stand van zaken per 31-12-2010 overbrenging bestuursarchieven gemeenten in werkgebied Regionaal Archief Alkmaar in het kader van de verkorte overbrengingstermijn Archiefwet 1995¹.

Instelling	Archieven secr. vóór 1990 bewerkt? ²	Archieven vóór 1990 overgebracht?	Bewerking gaande?	Gereed voor 1-1- 2012?	Bewerking ingepland?
Alkmaar	Ja	Ja, tot 1988			
Anna Paulowna	Ja	Ja, tot 1989	--	--	--
Bergen	Ja	Ja, tot 2000	--	--	--
Castricum	Ja	Ja, tot 1992 (Limmen en Akersloot 2001)	--	--	--
Graft-de Rijp	Nee	Nee, tot 1980	Ja	--	Ja
Harenkarspel	Ja	Ja, tot 1989	--	--	--
Heerhugowaard	Ja	Nee, tot 1975	Ja, 1976-1988 in bewerking	Ja, begin 2011	--
Heiloo	Ja	Ja, tot 1985	--	--	--
Den Helder	Ja	Ja, tot 1995	--	--	
Langedijk	Ja	Ja, tot 1989	--	--	--
Niedorp	Ja	Ja, tot 1989	--	--	--
Schagen	Nee	Nee, tot 1979	Nee	--	Nee
Schermer	Ja	Nee, tot 1970	1971-1992 in bewerking	Ja, Begin 2011	--
Wieringen	Ja	Nee, tot 1980	1981-1990 in bewerking	Ja, Begin 2011	--
Wieringermeer	Ja	Ja, tot 1995	--	--	--
Zijpe	Ja	Ja, tot 1990	--	--	--

¹ Bouwvergunningenseries e.d. zijn in dit overzicht niet opgenomen.

² Met bewerking wordt bedoeld inventarisatie en materiële verzorging volgens archiefwettelijke regels en LOPAI-brochure 1994.

Diverse onderwerpen

- Zijper veerhuis
- Beleg van Alkmaar
- Ringers fabrieken
- Zuurkoolfabriek Peter Verburg
- Breed Schilderwerken
- Kaasfabriek Eyssen
- Grote Kerk
- Johannes Swartenhengst
- Bestemmingsplan duingebied 1973
- Duitse koloniehuis aan de Verspyckweg
- Bewoning Oudorperpolder
- Orgelhistorisch onderzoek
- Acht Oktober Vereniging
- Orgel Hervormde kerk Schoorl
- Napoleon in Nederland
- Badplaatsen in Noord-Holland
- Willem van Oranje
- Molens
- Alkmaar als handelsstad
- Schermer feesten
- Ambachtsheerlijkheid Akersloot
- Zandmennerij Hargen
- Toerisme in Bergen en Alkmaar vanaf 1940
- Buitenverblijven
- Zuivelfabriek Excelsior Heerhugowaard
- Zorgspectrum Westerhout
- Boerderijen in Schagen
- Simon Eikelenberg
- Geschiedenis van: Akersloot, Alkmaar (Omval, Bloemwijk, Overstad, Spoorbuurt, Oostelijk stadsdeel), Anna Paulowna, Bergen, Hippolytushoef, Langedijk, Limmen, Oudorp, Purmerend en Wieringermeer
- Hinderwetvergunningen
- Bouwtekeningen

BIJLAGE 2

Stand van zaken per 31-12-2010 overbrenging bestuursarchieven gemeenten in werkgebied Regionaal Archief Alkmaar in het kader van de verkorte overbrengingstermijn Archiefwet 1995¹.

Instelling	Archieven secr. vóór 1990 bewerkt? ²	Archieven vóór 1990 overgebracht?	Bewerking gaande?	Gereed voor 1-1- 2012?	Bewerking ingepland?
Alkmaar	Ja	Ja, tot 1988			
Anna Paulowna	Ja	Ja, tot 1989	--	--	--
Bergen	Ja	Ja, tot 2000	--	--	--
Castricum	Ja	Ja, tot 1992 (Limmen en Akersloot 2001)	--	--	--
Graft-de Rijk	Nee	Nee, tot 1980	Ja	--	Ja
Harenkarspel	Ja	Ja, tot 1989	--	--	--
Heerhugo- waard	Ja	Nee, tot 1975	Ja, 1976-1988 in bewerking	Ja, begin 2011	--
Heiloo	Ja	Ja, tot 1985	--	--	--
Den Helder	Ja	Ja, tot 1995	--	--	
Langedijk	Ja	Ja, tot 1989	--	--	--
Niedorp	Ja	Ja, tot 1989	--	--	--
Schagen	Nee	Nee, tot 1979	Nee	--	Nee
Schermer	Ja	Nee, tot 1970	1971-1992 in bewerking	Ja, Begin 2011	--
Wieringen	Ja	Nee, tot 1980	1981-1990 in bewerking	Ja, Begin 2011	--
Wieringer- meer	Ja	Ja, tot 1995	--	--	--
Zijpe	Ja	Ja, tot 1990	--	--	--

¹ Bouwvergunningenseries e.d. zijn in dit overzicht niet opgenomen.

² Met bewerking wordt bedoeld inventarisatie en materiële verzorging volgens archiefwettelijke regels en LOPAI-brochure 1994.

BIJLAGE 3

Aanwinsten archieven

Overheid

1	Van de gemeente Den Helder het archief: ● Gemeente Den Helder, 1919-1994	Omvang : 384 m
2	Van de gemeente Niedorp de archieven van: ● Gemeente Niedorp, 1970-1989● Gemeente Barsingerhorn, 1970-1989	Totale omvang: 29,8 m
3	Van de gemeente Schagen de archieven van: ● Gemeente Schagen, 1943-1979● Stichting Zwembad Schagen● Stichting Sporthal Groeneweg en Schagen● Stichting Schooltandartsverzorging● Cultureel Overlegorgaan Schagen● Kaasmuseum Schagen	Totale omvang: 36,3 m
4	Van de gemeente Alkmaar het archief van: ● aanvulling op de registers van de Burgerlijke Stand, met klappers, Alkmaar en Oudorp	Omvang: 2,5 m
5	Van de gemeente Wieringermeer het archief van: ● Vertrouwenscomm.
Benoeming Burgemeester, 2000 en 2006	Omvang: 0,1 m
6	Van de gemeente Zijpe: ● Woningkaarten van de gemeente, ca. 1940-ca. 1990	Totale omvang: 5,0 m
7	Van het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier de archieven van: ● Waterschap Het Lange Rond, 1977-2002● Hoogheemraadschap Noordhollands Noorderkwartier, 1920-1993● Aanvullingen op diverse archieven	Totale omvang: 189 m
8	Van de gemeente Langedijk het archief van: ● Vertrouwenscommissies benoeming burgemeester, 1999-2005	Omvang: 0,1 m

Particulier

9	Archief van Sociaal-Democratische Arbeiders Partij (SDAP), afd. West Graftdijk, 1913-1933	Omvang: 0,1 m
10	Archief van de Gereformeerde Kerk (PKN) te Broek op Langedijk, ca. 1905-ca. 1998	Omvang: 8 m
11	Archief van de Stichting Vluchtelingenwerk Bergen, Egmond en Schoorl	Omvang: 0,5 m

12	Familiearchief van de winkelier M. van Praag (en T. Hogendijk) te Den Helder, ca. 1930-ca. 1990	Omvang: 1 m
13	Archief van de Dorpsvereniging Groet (vh buurtvereniging "Groetincke"), ca. 1997- 2005	Omvang: 0,3 m
14	Archief van de Operette Vereniging Victoria (O.V.V.) te Heerhugowaard 1974-1998	Omvang: 0,1 m
15	Archief van de VVV Alkmaar e.o. ca. 1920-ca. 1990	Omvang: 4 m
16	Archief van het Noordhollands Kamerkoor te Oudorp (en voorganger) ca. 1958 - ca. 2008	Omvang: 1,5
17	Stichting Wijkraad De Mare, ca.1995- ca. 2008	Omvang: 2,5 m
18	Alkmaarse toneelvereniging 'Ontwaakt', ca. 1934-2010	Omvang: 1,5 m
19	Wasserij Krom te Alkmaar, ca. 1909 - ca. 2009	Omvang: 0,4 m
20	Archief van de Stichting Restauratie Slotkapel te Egmond aan de Hoef, ca. 1989 - ca. 2007	Omvang: 2,0 m
21	Archief van de Toneelvereniging Cicero te Nieuwe Niedorp	Omvang: 0,5 m
22	Familiearchief Visser te Bergen/Alkmaar	Omvang: 0,25 m

Aanvullingen op de volgende archieven:

23	Tekengenootschap "Kunst Zij Ons Doel" te Alkmaar	Omvang: 0,2 m
24	R.K. Laurentiusparochie te Alkmaar	Omvang: 0,1 m
25	Schaakvereniging VVV te Alkmaar	Omvang: 0,2 m
26	Nederlandse Bond van Plattelandsvrouwen, afd. Alkmaar	Omvang: 0,1 m
27	Hervormde gemeente Oudkarspel	Omvang: 0,1 m
28	Fonds Quinting te Alkmaar	Omvang: 0,1 m
29	Collectie C. Neef	Omvang: 0,5 m
30	Collectie documentatie Tweede Wereldoorlog, door particulieren bij de gemeente Den Helder ingebrachte stukken betreffende WOII	Omvang: 0,1 m
31	Verenigde Friesche en Waterlandse Sociëteit ofwel Doopsgezinde Rijper Sociëteit	Omvang: 0,4 m
32	Familiearchief De Lange	Omvang: 0,25 m
33	Familiearchief Van Foreest	Omvang: 0,1 m
34	Stukken afkomstig uit de 'archiefruimte' van de Ambachtsschool aan de Bergerweg 1 te Alkmaar betreffende WOII	Omvang: 0,1 m
35	Collectie Belonje	Omvang: 0,2 m

Subtotaal Overheid 646,8 m

Subtotaal Particulier 25,1m

Totaal 671,9 m

BIJLAGE 4

Lijst van beschikbaar gekomen toegangen (incl. verpakken en etiketteren)

Gemeentelijke archieven:

- Archief van de gemeente Den Helder, 1815-1899.
- Er werd dit jaar gewerkt aan de totstandkoming van de inventaris van het archief van de gemeente Schagen, 1943-1979. De toegang zal echter pas in het eerste kwartaal van 2011 beschikbaar zijn.
- Vertrouwenscommissies benoeming burgemeester gemeente Wieringermeer, 2000-2006.
- Vertrouwenscommissies benoeming burgemeester gemeente Langedijk, 1999-2005.
- Woningkaarten gemeente Zijpe, ca. 1940 - ca. 1983.
- Begeleidingscommissie evaluatiegesprek burgemeester Alkmaar, 2003-2004.

Lijst van bewerkingen (aanvullingen) van bestaande gemeentelijke inventarissen:

- Bewerking van de toegangen van de archieven van diverse gemeenten in het kader van EAD.
- Bewerking met aanvulling van de inventaris van het archief van de gemeente Akersloot, 1931-1980.
- Bewerking met aanvulling van de inventaris van de gemeente Castricum, 1930-1980.

Particuliere archieven:

- Inventaris Operettevereniging Harmonie Den Helder.
- Inventaris Don Boscokerk te Alkmaar.
- Inventaris Stichting Vluchtelingenwerk Bergen, Schoorl, Egmond.
- Bewerking met aanvulling van de inventaris van het familie-archief De Lange.
- Hollandsche Maatschappij van Landbouw, afdeling Schoorl, 1941-1964.
- Operette Vereniging Victoria te Heerhugowaard, 1974-1998.
- R.K. Parochie Onze Lieve Vrouwe Visitatie te 't Zand, (1853), 1863-2001
- Familiearchief Hekket te Alkmaar, ca. 1910 - ca. 1986
- Aanvulling Collectie Aanwinsten
- Aanvulling Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, afd. Alkmaar
- Aanvulling R.K. Laurentiusparochie
- Aanvulling Buurtberaad "Lindenlaan en omgeving" te Alkmaar

Verpakkingswerkzaamheden

In totaal 223 meter omgepakt (voorzien van nieuwe omslagen en dozen):

• Bouwbedrijf Ringers te Alkmaar	60,0 m
• Zeepfabriek De Ankers van J.J. de Lange & Zoon	11,0 m
• Koninklijke Nederlandse Voetbalbond, afdeling Noord-Holland	42,0 m
• Bevolkingsregister en burgerlijke stand Den Helder	30,0 m
• Anna Paulownapolder	19,0 m
• Overig	61,0 m

Restauratiewerkzaamheden

Uit de volgende archieven zijn stukken gerestaureerd:

- Doopsgezinde gemeente Broek op Langendijk
- Gereformeerde Kerk Broek op Langendijk
- Hervormde gemeente Warmenhuizen
- Hervormde gemeente Schermerhorn
- Doopsgezinde gemeente Barsingerhorn
- Parochie Sint Johannes de Doper te Schoorl
- Kerkvoogdij Ned. Herv. Gemeente Alkmaar

- Gemeente Bergen 1811 – 1920
- Maatschappij V.W.
- Collegium Medico Phamaceuticum
- Evangelisch Lutherse Gemeente Alkmaar
- Hervormde gemeente Zuid- en Noord-Scharwoude
- Hervormde Gemeente Castricum
- R.K. Sint-Adelbertusparochie Egmond-Binnen
- Register van Huwelijken Alkmaar 1930
- Archief Van Egmond v.d. Nijenburg
- Collectie Wollebrand Geleijnsz. De Jonghe
- Hervormde Gemeente Heiloo
- Waterschap Zijpe en Hazepolder
- DTB Bergen
- Archief Polder Heerhugowaard
- Album amicorum van Arnoldus Kulenkamp
- Notarieel Archief Alkmaar
- Archief v.h. schepenrecht Heerhugowaard.

Naast deze archiefbescheiden werden ook kaarten en boeken gerestaureerd.

BIJLAGE 5

Aanwinsten Atlas:

Aankopen:

- Honderd kleurenfoto's van de wijk Bergerhof te Alkmaar, gemaakt door fotograaf Rob Verhagen. Deze foto's zijn opgenomen in de collectie Monumentenzorg.
- Een prent van de hand van Cornelis Pronk (1691-1759) uit 1735, voorstellende de Accijnstoren met Bierkade en Verdrunkenoord.
- Daarnaast verschillende objecten als fotoafdrukken en dvd's via particulieren.

Schenken:

Enkele tientallen instellingen en particulieren schonken in het verslagjaar materiaal aan het archief. Een greep uit het meest interessant aangeboden:

- Divers kaartmateriaal uit de jaren 1950-1970 betreffende uitbreidingsplannen en toekomstvisies van Alkmaar en haar omgeving, uit de collectie van de Kamer van Koophandel Alkmaar.
- 171 ingeraamde dia's voorstellende materieel en activiteiten van de gemeentereiniging Alkmaar 1942 – 1975, uit de collectie Stadswerk Alkmaar.
- Tientallen familiefilms op 8 mm, gemaakt tussen 1937 en 1975 uit Alkmaar en omgeving, uit particuliere collecties.
- Redactiemateriaal van het Alkmaars Jaarboekje inclusief geluidsbanden met vergaderingen, toespraken en interviews met vooraanstaande Alkmaarders, uit particuliere collecties.
- Divers schoolwerk gemaakt door leerlingen van de Ambachtsschool tussen circa 1925 en 1960, uit particuliere collecties.
- Serie persfoto's van het Utrechts Nieuwsblad met betrekking tot het werkgebied van het Regionaal Archief Alkmaar, uit de collectie van Het Utrechts Archief.

BIJLAGE 6

Aanwinsten bibliotheek

De bibliotheekcollectie werd uitgebreid met 543 publicaties (2009: 614). Onder de aanwinsten bevonden zich, naast aangekochte publicaties, ook schenkingen van collega's, bezoekers en relaties. In dit aantal zijn niet meegenomen de schenkingen van het ministerie van VROM en de gemeente Wieringermeer. Deze werden nog niet in het verslagjaar beschreven.

Enkele aanwinsten worden hieronder uitgelicht:

- Door de samenvoeging van verschillende departementen was de bibliotheek van het ministerie van VROM genoodzaakt een deel van de collectie af te stoten. Het Regionaal Archief Alkmaar werd in de gelegenheid gesteld een keuze te maken uit deze collectie. Dit resulteerde in een schenking van een aantal oude drukken, waaronder verschillende atlassen en stads- en provinciebeschrijvingen. Daarnaast ontvingen wij een collectie twintigste-eeuwse, boeken, rapporten en brochures over bouwkunst, ruimtelijke ordening en aanverwante onderwerpen in Noord-Holland.
- De gemeente Wieringermeer schonk een collectie boeken over de Wieringermeer, afkomstig uit de bibliotheek van het gemeentehuis.
- Erik van der Wal, uitgever/drukker te Bergen, schonk een serie door hem gedrukte nieuwjaarswensen uit de periode 1987 - 2010.
- De familie Van Praag uit Den Helder schonk verschillende boeken over Den Helder.
- Van de Helderse Historische Vereniging werd een aantal achttiende-eeuwse uitgaven ontvangen, waaronder enkele reisbeschrijvingen, en een aantal twintigste-eeuwse uitgaven over Den Helder.
- De heer J. Franse uit Amsterdam schonk een aantal boeken over o.a. Bergen en Den Helder.
- Van de Koninklijke Bibliotheek werd een *Nieuwe Alkmaarder almanach op het jaar onses heeren Jesu Christi 1739* ontvangen, gedrukt door de Alkmaarse stadsdrukker Jan van Beyeren.
- De heer P.A.B. Hoek uit Alkmaar schonk enkele achttiende-eeuwse boeken waaronder de Alkmaarse kronieken van Cornelis van der Woude (1743) en Simon Eikelenberg en Gysbert Boomkamp (1747). Bijzonder aan deze exemplaren is dat alle illustraties compleet aanwezig zijn.
- Bij een antiquariaat kocht het Regionaal Archief *Octroye, beroerende de bedijckinghe van de Wieringermeer*, in 1638 gedrukt door de Alkmaarse drukker Pieter Thomasz. Baart.
- Dankzij de inspanningen van onder andere de heer A.A. Veer uit Bergen en Mw. Aten uit Pingjum, kon de collectie kinderboeken van de Alkmaarse uitgeverij Kluitman met enkele tientallen titels worden uitgebreid. De heer Veer schonk daarnaast diverse publicaties over onze regio.

De aanwinsten werden in de vorm van geïllustreerde tweemaandelijks overzichten op de website geplaatst.

BIJLAGE 7

Gepubliceerde onderzoeken, waarbij gebruik is gemaakt van de archieven en collecties van het Regionaal Archief Alkmaar.

Medewerkers Regionaal Archief:

Aten, D.

Drijven of drooghouden? : inundatie als landbouwmethode in Hollands Noorderkwartier, zestiende - negentiende eeuw / Diederik Aten. - In: Tijdschrift voor waterstaatsgeschiedenis, jrg. 19 (2010), nr. 1, p. 1-14, ill. - Met lit. opg.

Aten, D.

Inventaris archief polder Callantsoog : waterhuishouding / D. Aten. - De clock van Callens-ooghe, jrg. 25 (2010), nr. 1, p. 16-17, ill. - Met lit. opg.

Aten, D.

'Een pakhuisje op de wal' : Jan Boon Junior en zijn dienstboden / Diederik Aten. - De Kroniek : historisch tijdschrift voor Graft-de Rijk en Schermer, jrg. 27, nr. 2, p. 108-110, ill. - Met lit. opg.

Aten, D.

'Een schilderstukje of zoiets' : twee bijzondere doeken van de Schermermolens door Arnout Colnot / Diederik Aten. - De kroniek : historisch tijdschrift voor Graft-de Rijk en Schermer, jrg. 27 (2010), nr. 3, p. 130-135, ill. - Met lit. opg.

Aten, D., J. van Baar, J. van Dijk, M. Joustra, P. Post, H. de Raad, P. Vijn en S. Wegereef:
Ik was erbij. - Wekelijkse rubriek in de Alkmaarsche Courant, 2010.

Baar, J. van, W. Deimveld, P. Post, H. de Raad en S. Wegereef:

Ik was erbij, deel 2 : opmerkelijke verhalen uit de historie van Alkmaar en omgeving / [tekst: Jan van Baar ... et al. ; samenst. lezersreacties: Ruud Schmitz] - Alkmaar : Regionaal Archief : Alkmaarsche Courant, 2010. - 224 p. : ill. - Bundeling van artikelen, eerder verschenen in de Alkmaarsche Courant, 2008-2010. - ISBN 978-90-77842-48-5

Joustra, M. en R.S. Meijer

Archivaria, nieuwsbrief van het Regionaal Archief / redactie M. Joustra en R.S. Meijer. - Jrg. 22 (2010), nrs. 1 en 2.

Joustra, M.

Bibliografie van West-Friesland 2009 / M. Joustra en J. Terra. - In: West-Frieslands oud en nieuw, jrg. 77 (2010), p. 151-173.

Joustra, M.

Catalogus van de bibliotheek van de Corneliusparochie van Limmen / samenst.: Marijke Joustra. - Alkmaar : Regionaal Archief, 2010. - 60 p. : ill.

Raad, H. de

Een kanaal dwars door de binnenstad / door Harry de Raad. - In: Alkmaar verlegt de grenzen : smaakverandering in de negentiende eeuw. - Alkmaar : Gemeente Alkmaar, 2010. - P. 25-40, ill.

Raad, H. de

Gegevens begravenen bij en in Minderbroederskerk / [samengest. door Harry de Raad]. - [Alkmaar : Regionaal Archief, 2010]. - [12] p. - Gegevens, verzameld n.a.v. de vondst in augustus 2010 van een massagraf op de Paardenmarkt te Alkmaar, uit de tijd van het Beleg van Alkmaar, 1573.

Raad, H. de (eindred.)

De stad Alkmaar met haare dorpen : een beschrijving uit 1740 van historisch erfgoed in Noord-Holland / door G. Boomkamp ; ingel., uitg. en hertaald door de Werkgroep Oud Schrift van het Regionaal Archief Alkmaar ; [red.: J. te Boekhorst ... et al. ; eindred.: H. de Raad ; auteurs: J. te Boekhorst ... et al.]. - Wormer : Stichting Uitgeverij Noord-Holland, 2010. - Alkmaar : Regionaal Archief Alkmaar. - 336 p. : ill. - Uitgave van een geïllustreerd manuscript uit 1740, met hertaling en hedendaagse foto's. - ISBN 978-90-78381-36-5

Wegereef, S.

Spoor door de stad of stad aan het spoor? / door Sander Wegereef. - In: Alkmaar verlegt de grenzen : smaakverandering in de negentiende eeuw. - Alkmaar : Gemeente Alkmaar, 2010. - P. 41-49, ill.

Bezoekers

Verschillende bezoekers publiceerden onderzoeken waarbij gebruik werd gemaakt van de archieven en collecties van het Regionaal Archief. Naast diverse artikelen in de periodieken van de historische verenigingen verschenen de volgende publicaties:

100 jaar ARZV : de Alkmaarsche Roei- en Zeilvereeniging 1910-2010 / [teksten: A. Appel ... et al. ; eindred.: T. Hammer-Stroeve]. - [Alkmaar] : ARZV, 2010. - 109 p. : ill. - Met lit. opg. - ISBN 978-90-9024554-6

Alkmaar verlegt de grenzen : smaakverandering in de negentiende eeuw. - Alkmaar : Gemeente Alkmaar, 2010. - 120 p. : ill. - Uitg. ter gelegenheid van Open Monumentendag, 11 september 2010.

Anno 1644 : kerk Oost-Graftdijk 2010 / [red. Martien Verkerk ... et al.]. - Oost- en West-Graftdijk : Protestantse Gemeente, 2010. - 56 p. : ill. - Met lit. opg. - ISBN 978-90-816431-1-5

De basiliek van O.L. Vrouw van het H. Hart te Sittard : architectuur - devotie - iconografie / onder red. van Charles Caspers, Wolfgang Cortjaens, Antoine Jacobs. - Sittard : Aartsbroederschap van O.L. Vrouw van het H. Hart, 2010. - 224 : ill. - Met lit. opg., reg. - Bevat ook twee foto's van en een vermelding over de Dominicuskerk in Alkmaar (p. 124 en 125). - ISBN 978-90-9025782-2

Bitter, P.

Die muere van onse voorouders : opgravingen van vestingwerken aan de noordkant van Alkmaar (2006-2009) / door Peter Bitter ; met bijdragen van Karin Beemster, Rob Roedema en F. van den Oever. - Alkmaar : Gemeente Alkmaar, 2010. - 105 p. : ill. - Met lit. opg. - ISBN 978-94-90976-03-3. - (Rapporten over de Alkmaarse monumentenzorg en archeologie [RAMA] ; 16)

Bitter, P.

Huizen, haven en handel : opgravingen bij de Waag en onder het Waagplein (1997-2003) / door: P. Bitter, R. Roedema ; m.m.v.: K. Beemster, S. Waterlander. - Alkmaar : Gemeente Alkmaar, afd. Monumentenzorg en Archeologie, 2009. - 129 p. : ill. - Met lit. opg. - ISBN 978-90-806077-9-8. - (Rapporten over de Alkmaarse monumentenzorg en archeologie [RAMA] ; 13)

Blom, P.C.M.

Genealogie van de familie Groot-de Jong uit Den Helder-Het Bildt : [de nakomelingen van Wiggert Groot en Jacob Jacobsz de Jong] / samengest. door: Pieter C.M. Blom. - Castricum : P.C.M. Blom, 2010. - 129 p. : ill. - Met reg.

Bonda, A.J.

Bergen door de ogen van Bonda : boekverkoper, fotograaf, drukker / [tekst F.D. Zeiler]. - Bergen : Eerste Bergensche Boekhandel ; Alkmaar : Regionaal Archief, 2010. - 151 p. : foto's. - Keuze uit het werk van Abram Joseph Bonda, van 1906 tot 1928 boekhandelaar, fotograaf en drukker in Bergen. - Uitg. ter gelegenheid van het 100-jarig bestaan van de Eerste Bergensche Boekhandel. - Met lit. opg. - ISBN 978-90-7219506-7

Bremer, J.T.

Wieringerwaard 1610-2010 / Jan T. Bremer ; met medew. van Suzette Snouck Hurgronje-Voorthuizen van Meekeren. - Wieringerwaard : [Stichting 400 jaar polder Wieringerwaard], 2010 (Schoorl : Pirola). - 328 p. : ill. - Met lit. opg. - ISBN 978-90-6455-626-5

Cordfunke, E.H.P.

De Abdij van Egmond : archeologie en duizend jaar geschiedenis / E.H.P. Cordfunke ; met bijdragen van E. den Hartog, G.J.R. Maat en J. Roefstra. - Zutphen : Walbug Pers, 2010. - 200 p. : ill. - Met lit. opg., reg. - ISBN 978-90-5730-666-2

Erfgoed van de oorlog : de oogst van het programma / [tekstbew. Rutger Vahl en Geert-Jan Mellink ; samenst., coördinatie en eindred. Bas Bijl ... et al.]. - [Den Haag] : Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, 2010. - 192 p. : ill. - Beschrijving van de projecten (websites, films, digitalisering van collecties) die tot stand kwamen in het kader van het door het Ministerie van VWS gesubsidieerde programma Erfgoed van de Oorlog (2007-2009). - ISBN 978-90-810118-2-2

Even buurten bij verborgen schoonheden : Open Monumentendag 2010 [Den Helder] / [samenst. en red.: Wout Smit en Dick Stoll. - [Den Helder] : Regio VVV Kop van Noord-Holland, 2010. - 74 p. : ill.

Hacquebard, P.

Historische impressies van Purmerend / Pieterjohan Hacquebard. - Heemskerk : Hacquebard, 2010. - 96 p. : ill. - Met twee bijlagen.

Haijtema, A.

De vadermoordenaar : roman / Arno Haijtema. - Amsterdam [etc.] : Atlas, 2010. - 366 p. - Roman over de Alkmaarse kruidenier Haijte Haijtema, grootvader van de schrijver, die in het begin van de twintigste eeuw reizen door Europa maakte, op zoek naar nieuwe produkten voor zijn winkel, "De Friesche Winkel", in de Hoogstraat en de Langestraat. - ISBN 978-90-450-1429-6

Heinsbroek, P.G.

Alkmaar : [onderzoek naar een zandstenen sarcofaag in Alkmaar] / [door P.G. Heinsbroek]. - [Vlaardingenveld : P.G. Heinsbroek, 2010]. - 15 p. : ill. - Met lit. opg.

Joosten, J.W.

Genealogie Hartog : een familie Hartog van de Zijpe via Alkmaar naar de Zaan / uitgezocht en samengest. door J.W. Joosten. - Alkmaar : J.W. Joosten, 2010. - 120 p. : ill. - Met reg.

Kaan, A.

Toevallig gevallen : Langedijker oorlogsslachtoffers 1940-1953 / geschr. door Arie Kaan ; [red. en vormgeving: J.C. Koster-Zwaga]. - Langedijk : 4 mei comité Langedijk, 2010 (Broek op Langedijk : Drukwerkmakelaar). - 120 p. : ill. - Beschrijvingen van de 32 oorlogsslachtoffers die genoemd staan op het monument De Stier in Noord-Scharwoude.

Keller, V.

Drebbel's living instruments, Hartmann's microcosm, and Libavius's thelesmos : epistemic machines before Descartes / Vera Keller. - In: History of Science, vol. 48 (2010), nr. 1. - 36 p. - Met lit. opg.

Klinkert, C.

Het beleg als geschenk : over de Dr. Hofsteestichting en het bijzondere schilderij, het Beleg van Alkmaar, dat zij ter gelegenheid van haar vijftigjarig jubileum geschonken heeft aan de stad Alkmaar / [tekst C. Klinkert en H. Bosman]. - Alkmaar : Dr. Hofsteestichting, 2010. - [60] p. : ill. - Omslagtitel. - Betreft het schilderij 'Het Beleg van Alkmaar in 1573' van Herman ten Kate uit 1862.

Koelemeij, R.

De Protestantse Kerk te Limmen : historie, restauraties en inventarisatie / [auteurs, red.: R. Koelemeij en K. Druijven]. - [Limmen : Restauratiecommissie], 2009. - 205 p. : ill. - Met lit. opg. - ISBN 978-90-806458-3-7

Leeuw, M.G. de

Immigranten in Alkmaar 1860-1880 : Alkmaar: tussenstation of eindbestemming / M.G. de Leeuw. - Alkmaar : Afd. Hollands Noorderkwartier van de Nederlandse Genealogische Vereniging, 2010 (Schoorl : Pirola). - 160 p. : ill. - Uitgebreide uitgave van de masterscriptie geschiedenis, Universiteit van Amsterdam, 2008. - Met lit. opg., reg. - ISBN 978-90-6455-648-7

Loo, L.F. van

"Brand meester" : 200 jaar vrijwillige brandweer van de gemeente Zijpe (N-H) 1800-2000 / L.F. (Frank) van Loo. - [Schagerbrug] : L.F. van Loo, 2009. - 108 p. : ill. + cd. - Cd-rom bevat o.a. verslagen, krantenknipsels en foto's.

Loo, L.F. van

Canon van de Zijpe : Zijpe in 40 vensters / L.F. (Frank) van Loo. - Schagerbrug : Zijper Museum, [2010]. - 111 p. : ill. - Met lit. opg.

Meihuizen, J.

Smalle marges : de Nederlandse advocatuur in de Tweede Wereldoorlog / Joggli Meihuizen. - Amsterdam : Boom, 2010. - 476 p., [32] p. pl. - Bevat o.a. informatie over het Alkmaarse advocatenkantoor van mr. Herman Judell (1887-1963) en mr. Frits Zeiler (1915-2000). - Met lit. opg., reg. - ISBN 978-90-8506941-6

Minneboo, K.

De Visbuurt in Den Helder 1810-2010 / [samenst. en eindred. Ko Minneboo, Marinus Vermooten]. - Julianadorp : Ko Minneboo, 2010. - 376 p. : ill. - Met lit. opg.

Misset, C.

Canon van de Noordkop : de geschiedenis van de Noordkop in 29 verhalen / [tekst: Carly Misset]. - [Alkmaar] : HDC Media, 2010. - 93 p. : ill. - Met lit. opg. - ISBN 978-90-77842-46-1

Misset, C.

Canon van Kennemerland : de geschiedenis van Kennemerland in 27 verhalen / [tekst: Carly Misset]. - [Alkmaar] : HDC Media, 2010. - 93 p. : ill. - Met lit. opg. - ISBN 978-90-7784-250-8

Muntjewerff, J.R.

Ons gezin op het tuinbouwbedrijf aan de Notweg B5 te Oterleek, 1926-1950 / Jan Reindert Muntjewerff. - Breda : J.R. Muntjewerff, 2010. - 65, [4] bl. : ill.

Nicolai, M.

Karel en Marie : voorouders van kleinkinderen met namen: Blokdijk, Kolijn, Hoet en Nicolai / Mart Nicolai. - [IJmuiden] : Mart Nicolai, [2010]. - 87 p. : ill.

Postma, T.

Frederik Westphalen uit Enkhuizen : ridder van Jeruzalem en het Heilige Roomse Rijk, pelgrim naar het Heilige Land in 1620 / Thijs Postma. - [Grootebroek] : Thijs Postma, 2010. - 46 p. : ill.

Schenkeveld, W.

Tussen kinderarbeid en bijbaan : werk van schoolkinderen als bijdrage aan de gezinseconomie in noordelijk Noord-Holland 1930-1965 / Willemien Schenkeveld. - In: Holland, historisch tijdschrift, jrg. 42 (2010), nr. 4, p. 308--321, ill. - Met lit. opg.

Smook-Krikke, M.

Drieluik Bergen aan Zee / Maria Smook-Krikke. - [Bergen] : FriKey, 2010. - 67 p. : ill. - Bevat: Het Zee aquarium. Een P.W. Janssenpark in Bergen aan Zee? Ruim honderd jaar plannen. - "Ruim honderd jaar plannen" is eerder verschenen onder de titel: Bergen aan Zee : 100 jaar plannen. - Bergen : Bonneville, 2006. - ISBN 978-90-79221-02-8

Souverein-Bouwman, J.C.

Voor ons bestwil : vakantiekolonies : herinneringen aan jeugdgezondheidszorg in de 20ste eeuw / J.C. Souverein-Bouwman. - Breukelen : Galgje, 2009. - 256 p. : ill. - Met lit. opg. - ISBN 978-90-808504-2-2

Sporen onder het maaiveld : opgravingen in Alkmaar en Koedijk tussen 2001 en 2007 / door: N. de Jong-Lambregts ... [et al.] ; met bijdragen van K. Beemster, S. Waterlander. - Alkmaar : Gemeente Alkmaar, afd. Monumentenzorg en Archeologie, 2009. - 142 p. : ill. - Met lit. opg. - ISBN 978-90-806077-8-1. - (Rapporten over de Alkmaarse monumentenzorg en archeologie [RAMA] ; 14)

Een terugblik op 30 jaar dialyse Medisch Centrum Alkmaar / samenstelling en red.: dialyseafdeling MCA, marketing & communicatie MCA ; foto's Archief MCA, medewerkers MCA, Regionaal Archief Alkmaar. - Alkmaar : Dialyseafdeling MCA, 2010. - 98 p. : ill. - Uitg. ter gelegenheid van het 30-jarig jubileum dialyse Medisch Centrum Alkmaar (MCA), het 5-jarige jubileum dialysecentrum Texel en het 1 1/4-jarig jubileum dialyse Gemini Ziekenhuis.

Vermooten, M.

Twee eeuwen prostitutie aan het Marsdiep : beknopt overzicht bordelen en bordeelbeleid in Den Helder 1815-2010 / Marinus Vermooten. - [Den Helder : M. Vermooten, 2010]. - [25] bl. : ill.

Vijn, P.

De eeuw van de middenstanders : winkels en ambachten in Bergen en Bergen aan Zee in de 20ste eeuw / Piet Vijn. - Bergen : Pirola, 2010. - 139 p. : ill. - ISBN 978-90-6455-675-3

Vries, B. de

Een West-Friese affaire : malers in de Kerk- en Dergmeer / Bjørn de Vries. - Oudkarspel : Bjørn de Vries, 2010. - 156 p. : ill. - Met lit. opg. - ISBN 978-90-9025399-2

West-Friesland toen en nu / red. I. Broekhuizen-Slot ... [et al.] ; eindred. P. Smit. - Zwolle : Waanders, 2009-2010. - 15 dl. : ill. - Uitg. in samenwerking met het Westfries Genootschap, Westfries Archief, Westfries Museum en Regionaal Archief Alkmaar.

Wieringa, F.

Watersnood in Waterland : de ramp van 1825 / [Frouke Wieringa]. - Edam : Vrienden van de Hondsbossche, Kring voor Noord-Hollandse waterstaatsgeschiedenis, 2010. - 64 p. : ill. - Met lit. opg. - (Uitgaven van de kring van "Vrienden van de Hondsbossche" ; 27)

Woud, A. van der

Calcutta aan de Noordzee : Van Foreest publiekslezing 2010 / Auke van der Woud. - [Amsterdam] : Bert Bakker, 2010. - 37 p. : ill. - Tiende Van Foreest publiekslezing gehouden in de Grote of Sint Laurenskerk te Alkmaar op 13 april 2010. - Met lit. opg. - ISBN 978-90-351-3621-2

Zeiler, F.D.

Ontwaken van een dorp : hoe Bergen bekend werd (1880-1910) / Frits David Zeiler. - Bergen : Gemeentemuseum Het Sterkenhuis, 2010. - 24, [8] p. : ill. - Uitg. bij de dubbeltentoonstelling in Museum Het Sterkenhuis en Museum Kranenburgh, Bergen, mei-oktober 2010. - Bevat genealogie van de familie Van Reenen. - Met lit. opg.

Zutt, M.

Alkmaar heeft vleugels / [idee, uitwerking en red.: Miranda Zutt & Johan Bos]. - Alkmaar : Bos-Tekst in uitvoering, 2010. - 103 p. : ill. - Overzicht van de vogels die in Alkmaar voorkomen. - Uitg. ter gelegenheid van het 25-jarig bestaan van de Vogelwerkgroep Alkmaar en omstreken. - Met lit. opg. - ISBN 978-90-816310-1-3

Jaarstukken 2010

**Regionaal Historisch
Centrum Alkmaar**

Inhoudsopgave

Inleiding en vaststelling	3
1. Jaarverslag	5
1.1 Programmaverantwoording	5
1.2 Paragrafen	9
1.2.1 Weerstandsvermogen	9
1.2.2 Risicoparagraaf	9
1.2.3 Bedrijfsvoering	10
1.2.4 Onderhoud kapitaalgoederen	11
1.2.5 Financiering	11
1.2.6 Verbonden partijen	12
2. Jaarrekening	13
2.1 Balans	14
2.2 Programmarekening 2010	15
2.3 Toelichtingen	16
2.3.1 Grondslagen financiële verslaglegging	16
2.3.2 Toelichting op de balans	18
2.3.3 Toelichting op de programmarekening	22
2.3.4 Niet uit de balans blijken de verplichtingen	25
3. Controleverklaring	26

INLEIDING EN VASTSTELLING

Hierbij bieden wij u de Jaarstukken 2010 van het Regionaal Historisch Centrum Alkmaar aan.

Deze verantwoording is opgemaakt conform de richtlijnen die in het Besluit Begroting en Verantwoording zijn opgenomen. In de jaarrekening is waar nodig per balans- en exploitatiepost een toelichting opgenomen in relatie tot in de Begroting 2010 opgenomen bedragen.

Het resultaat voor bestemming bedraagt € 459.046 voordelig.

Wij stellen u voor om dit resultaat als volgt te verdelen:

Het vormen van en toevoegen aan de Reserve Huisvesting

Bergerweg 1 Alkmaar	€ 450.313
---------------------	-----------

Toevoeging aan de Algemene Reserve	€ 8.733
------------------------------------	---------

Toelichting

Door deze toevoeging van € 8.733 aan de algemene reserve is de maximale hoogte van de Algemene Reserve van € 100.000 bereikt.

De toevoeging aan de Reserve Huisvesting bestaat uit het restant budget inrichting en verhuizing naar de Bergerweg ad € 422.028 en het restant van het resultaat van het programma "Regionaal Archief" ad € 38.285.

Tevens wordt voorgesteld om het saldo van de Reserve Vervolgonderzoek depotcapaciteit ad € 14.463 over te boeken naar de Reserve Huisvesting.

Alkmaar,

Het Dagelijks Bestuur
van het Regionaal Historisch Centrum Alkmaar.

Vaststelling

Conform het gestelde in artikel 26 van de Gemeenschappelijke Regeling Regionaal Historisch Centrum Alkmaar, vastgesteld door het Algemeen Bestuur van het Regionaal Historisch Centrum Alkmaar in zijn openbare vergadering van 4 juli 2011.

P.M. Bruinooge
Voorzitter

P.J. Post
Directeur

1. JAARVERSLAG

1.1 Programmaverantwoording

De programmaverantwoording van het Regionaal Historisch Centrum Alkmaar kent slechts één programma: *Regionaal Archief*.

Het Regionaal Archief heeft, op grond van de Archiefwet 1995, de taak om overheids- en particuliere archieven in een goede, geordende en toegankelijke staat te beheren en daar inzage uit te verstrekken. Eveneens, op grond van de Archiefwet 1995, dient het Regionaal Archief toezicht uit te oefenen op het beheer van de niet overgebrachte gemeentelijke archieven.

Kerngegevens

Per 1 juli 2003 is het Regionaal Archief verzelfstandigd in de gemeenschappelijke regeling voor het Regionaal Historisch Centrum Alkmaar. Deze regeling wordt gevormd door 16 gemeenten in Noord-Holland Noord. Deze gemeenten dragen de lasten van de organisatie. Het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier draagt bij op basis van een bilaterale overeenkomst.

Naast de archieven van de deelnemers, beheert het Regionaal Archief een groot aantal archieven van particuliere organisaties.

De kantoren en de publieksruimten van het Regionaal Archief zijn per 1 januari 2011 gehuisvest in het pand aan de Bergerweg 1 te Alkmaar. Voor die datum, dus ook over heel 2010, was het archief gehuisvest aan de Hertog Aalbrechtweg 5 te Alkmaar. Totdat het nieuwe depot in 2012 gereed is, dat gebouwd wordt achter het huidige pand aan de Bergerweg, zal het Regionaal Archief nog gebruik blijven maken van het huidige depot aan de Hertog Aalbrechtweg 5.

Een indruk omtrent de omvang van het archief:

De vloeroppervlakte (BVO) aan de Bergerweg beslaat	1.591 m ²
De totale vloeroppervlakte depot Hertog Aalbrechtweg (BVO) beslaat	1.400 m ²

Beleidsontwikkeling

Op grond van het Beleidsplan 2006-2010 is de ontwikkeling in gang gezet om het Regionaal Archief op termijn om te vormen tot een Regionaal Historisch Centrum. De publieksfunctie is de afgelopen jaren uitgebreid om in te spelen op de groeiende vraag van het publiek, historische verenigingen, musea en het onderwijs.

Samenwerking

De beleidslijnen uit het beleidsplan 2006-2010 (digitalisering, samenwerking en regionalisering) zijn verenigd in het streven om meer met historische verenigingen en erfgoed-instellingen samen te werken in het ontsluiten van de gedigitaliseerde bronnen. Met name deze samenwerking heeft in 2010 veel aandacht gekregen. Het bleek dat bij veel verenigingen behoefte bestond aan begeleiding en ondersteuning bij het digitaliseren en op het internet beschikbaar stellen van hun beeldverzameling.

Een aantal verenigingen, met name in de gemeenten die pas later bij het Regionaal Archief zijn aangesloten, zijn bij het ontbreken van een archiefinstelling zelf gestart met het aanleggen van een collectie beeldmateriaal en archivalia. Dit heeft er voor gezorgd dat er ook heel wat materiaal uit deze gemeenten bewaard is dat anders verloren zou zijn gegaan.

Het probleem is echter dat veel van de verenigingen niet beschikken over een geschikte bewaarmogelijkheid en/of over kennis om het materiaal via internet beschikbaar te stellen. In deze twee vragen kan en wil het Regionaal Archief voorzien. Er zijn inmiddels met meerdere verenigingen afspraken gemaakt over het digitaliseren en overbrengen van hun collectie. Zo zijn op internet inmiddels de fotocollecties te zien van de verenigingen uit Callantsoog, Sint Pancras en Nieuw- en Oud-Nederpolder. Met andere verenigingen zijn afspraken gemaakt. In het kader van de samenwerking met de Kopgroep Bibliotheken is een aantal jaargangen van kranten, regionale tijdschriften en beeldmateriaal uit de regio gedigitaliseerd. Deze zijn via internet te raadplegen, met uitzondering van de meer recente jaargangen die alleen in te zien zijn bij de HIP's. Het betreft onder meer materiaal van de verenigingen uit Callantsoog, Sint Pancras, Akersloot en Nieuw- en Oud-Nederpolder.

Op deze manier zijn bijzondere historische bronnen uit de regio 24 uur per dag, 7 dagen per week, voor iedereen uit de regio en de rest van de wereld te bekijken via internet, terwijl de stukken zelf veilig in een professioneel en aan de wettelijke eisen voldoende depot bewaard kunnen worden.

De volgende uitdaging is de geïnteresseerden actief te betrekken bij deze informatie door het opzetten van interactieve onderdelen op de website. Op dit moment worden enkele gedigitaliseerde collecties van de historische verenigingen al door de leden van deze verenigingen via het computersysteem van het Regionaal Archief ontsloten. Doordat de verenigingen de plaatjes en de informatie ook via hun eigen website kunnen aanbieden is het voor hen ook veel interessanter aan dit project deel te nemen. Door gebruik te maken van de mogelijkheden van het Regionaal Archief voor de software, opslag en hosting, zijn de investeringen voor de verenigingen gering. Ook is er geen noodzaak voor uitgebreide automatiseringskennis. Het uiteindelijke resultaat is echter dat niet alleen de gegevens en afbeeldingen op de eigen website zijn opgenomen, maar ook als onderdeel van de website van het Regionaal Archief, die de data ook weer (uiteindelijk in overleg) kan doorleveren aan (toekomstige) provinciale (Oneindig Noord-Holland), landelijke (Wiewaswie) en zelfs internationale (Europeana) internetportalen.

Digitalisering

Naast de digitaliseringprojecten met verenigingen en bibliotheken, is er ook weer heel wat materiaal uit de eigen collectie gedigitaliseerd. Voorrang is hierbij gegeven aan materiaal dat altijd veel opgevraagd wordt door de bezoekers. Door dit te digitaliseren is voor deze stukken voorkomen dat ze de komende twee jaar heen en weer vervoerd moeten worden tussen depot en studiezaal. Hiermee is de belasting voor deze stukken en voor de logistieke processen flink verminderd. Dit betreft met name de genealogische bestanden en informatierijke bronnen als kranten. De toename van het aantal digitale bronnen leidt tot een toename van het aantal raadplegingen van de website terwijl ook steeds meer bezoekers hun onderzoek thuis voorbereiden met behulp van de digitaal beschikbare stukken.

Voor het publiek was verder van belang dat vanaf eind 2010, na jaren van voorbereiding, alle inventarissen van de archieven doorzoekbaar zijn via internet. Bovendien kunnen de geïnteresseerden via de computer archiefstukken aanvragen, die dan voor hen gereed liggen in de studiezaal op de gereserveerde datum.

Er wordt door inmiddels 30 vrijwilligers hard gewerkt aan het ontsluiten van de gedigitaliseerde bronnen. Veel van de vrijwilligers zijn bezig met de genealogische gegevens, zodat niet alleen de registers via internet te bekijken zijn, maar dat ze ook op naam doorzoekbaar zijn. Naast het corrigeren van een groot aantal gegevens hebben de vrijwilligers circa 45.000 scans beschreven.

Publieksactiviteiten

Ondanks de drukte rond de voorbereiding van de verhuizing zijn er ook dit jaar weer enige boeken verschenen. Niet alleen werd meegewerkt aan verschillende uitgaven, ook werden door het Regionaal Archief zelf boeken uitgegeven.

Zo verscheen een tweede bundeling van de door medewerkers van het Regionaal Archief voor de *Alkmaarsche Courant* geschreven serie *Ik was erbij* en werd een tweede druk verzorgd van het boek *Kort verhaal van het beleg van Alkmaar*. Het laatste is een kroniek van de Alkmaarse stadspensionaris Nanning van Foreest (1529-1592) die zelf het beleg heeft meegemaakt.

Bijzonder was de verschijning van het boek *De stad Alkmaer met haare dorpen*, een manuscript uit 1740 met beschrijvingen van dorpen en gehuchten in het noorden van Noord-Holland, geïllustreerd met ruim 70 pentekeningen. Het is vervaardigd door de Alkmaarse geschiedschrijver Gijsbert Boomkamp en wordt momenteel bewaard bij het Regionaal Archief Alkmaar. Het tot dusver nooit in druk verschenen manuscript is getranscribeerd en hertaald door de werkgroep Oud Schrift van het Regionaal Archief Alkmaar. Het is aangevuld met een moderne hertaling, zodat het werk voor iedereen goed leesbaar is. Het geheel geeft een nieuw en verrassend beeld van de Noord-Hollandse dorpen en gehuchten in de achttiende eeuw. Het beschreven gebied valt grotendeels samen met het huidige werkgebied van het Regionaal Archief. Extra aantrekkelijk daarbij zijn de charmante pentekeningen die de dorpsbeschrijvingen illustreren. Moderne foto's tonen wat er vandaag de dag te zien is op dezelfde plek. Het geheel vormt een onmisbaar naslagwerk voor iedereen die de geschiedenis van Noord-Holland een warm hart toedraagt.

Daarnaast werd er een succesvolle tentoonstelling samengesteld rond de befaamde tramlijn Bergen-Alkmaar-Egmond, onder de titel: *Met Bello naar zee... De tramlijn Egmond-Alkmaar-Bergen in beeld*.

Bezoekers

Naast de virtuele bezoekers zijn er natuurlijk ook nog de fysieke bezoekers van de studiezaal en van de door het archief georganiseerde evenementen. Uit de landelijke enquête in 2009 onder archiefbezoekers bleek het Regionaal Archief hoog te scoren. Deze tevredenheid van de bezoekers willen we uiteraard handhaven. Daarnaast ligt het in de bedoeling door samenwerking met andere cultuur- en erfgoedinstellingen meer publiek te betrekken bij het werk van het Regionaal Archief. In het nieuwe pand aan de Bergerweg is er meer mogelijkheid om publieksactiviteiten te organiseren, waarbij de centrale ligging hopelijk zal leiden tot een stijging van het bezoek aan die activiteiten.

Het hoge aantal bezoekers op de open dag op 15 januari jl. (450 bezoekers in vier uur) is wat dat betreft een positieve indicatie.

Educatie

Voor het onderwijs wordt het programma *Met de school naar het archief* uitgevoerd. Hiermee maken scholieren uit de hoogste klassen van het basisonderwijs op het archief kennis met de bronnen die daar aanwezig zijn en wat deze bronnen kunnen vertellen over de geschiedenis van de kinderen zelf en hun omgeving. Honderden scholieren bezoeken jaarlijks het archief middels dit programma.

Er is een pilot uitgevoerd met een tweede educatief programma, ontwikkeld in samenwerking met historische verenigingen en scholen, dat gericht is op de lagere scholen in gemeenten voor wie het lastiger is om een bezoek te brengen aan het archief. De leerlingen maken kennis met de historie van hun eigen leefomgeving. *Vroeger in je dorp*, de titel van het programma geeft aan dat het gericht is op de nabije omgeving en op de leefwereld van het kind toen en nu. De speerpunten zijn middenstand (boodschappen doen), dieren in de dagelijkse leefomgeving en het leven van een kind in het verleden.

Naast deze programma's zijn ook dit jaar weer cursussen gegeven in het Regionaal Archief aan volwassenen op het gebied van genealogisch en historisch onderzoek. Daarnaast zijn in het afgelopen jaar ook enkele cursussen en workshops georganiseerd in de Historische Informatie Punten (HIP's) in de regio, waar veel belangstelling voor was.

Inspectie

Naast de publieks- en erfgoedtaak is het Regionaal Archief belast met het toezicht op het beheer van de archiefbescheiden van de deelnemende gemeenten voor zover deze niet zijn overgebracht

(artikel 32 Archiefwet 1995). De meeste deelnemende gemeenten zijn druk bezig met de overgang naar het zo veel als mogelijk digitaal opslaan en afhandelen van hun stukken. Deze overgang heeft grote gevolgen voor de werkprocessen en de duurzaamheid van de digitaal opgeslagen informatie. Daarnaast spelen in de regio verschillende fusieprocessen tussen gemeenten. De toezichthoudende taak van het Regionaal Archief is hiermee niet alleen flink verzwaard maar ook veranderd. Om de inspectietaak ook voor de toekomst op voldoende niveau uit te kunnen voeren is in 2010 een inspectiebeleidsplan vastgesteld. Op basis van dat plan is voor de periode 2011-2013 besloten extra inspectieformatie in te zetten. Op deze manier is voor de korte termijn voorzien in het gebrek aan capaciteit. In deze periode zal de overheid nieuwe plannen presenteren voor de inrichting van de archiefinspectie. Op basis van die plannen zal het Regionaal Archief de archiefinspectie opnieuw inrichten.

Naast een aantal particuliere archieven is ook dit jaar weer een aantal archieven van gemeenten overgedragen. Zo hebben Den Helder en Niedorp een groot archiefblok overgedragen, evenals het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier.

Huisvesting

Het jaar 2010 heeft in het teken gestaan van de verhuizing van de publieksruimten en kantoren naar de nieuwe huisvesting aan de Bergerweg, evenals de voorbereidingen voor de bouw van het nieuwe depot. De verhuizing was noodzakelijk vanwege het huidige depot, dat niet meer voldeed aan wettelijke eisen en bovendien vol is. Totdat het nieuwe depot opgeleverd wordt (2012) zullen de door het publiek opgevraagde stukken vanuit het depot naar de studiezaal vervoerd worden.

Proces:

Het Regionaal Archief is belast met de uitvoering van de volgende taken:

- inventarisatie, bewaring en beheer van de archivalia;
- restauratie en conservering;
- beheer wetenschappelijke bibliotheek en topografisch-historische atlas;
- inspectie op het beheer van gemeentelijke archieven;
- beschikbaar stellen van informatie op de studiezaal;
- bevorderen van lokale en regionale geschiedbeoefening;
- beschikbaar stellen van informatie via internet;
- management en ondersteuning.

Samenvatting:

Totaal baten	€ 2.280.775
Totaal lasten	€ 1.821.729
Resultaat	€ 459.046

1.2 Paragrafen

1.2.1 Weerstandsvermogen

De financiële positie van het RHCA wordt bepaald door het weerstandsvermogen. In 2004 heeft voor het eerst een dotatie plaatsgevonden aan de Algemene Reserve met als doel de onverwachte en niet begrote kosten te dekken zodat bij tegenvallers niet meteen een beroep gedaan zou hoeven te worden op de deelnemers. Op 1 januari 2010 bedroeg het eigen vermogen van het RHCA € 105.730, opgebouwd uit een Algemene Reserve van € 91.267, en een Reserve Vervolgonderzoek Depotcapaciteit van € 14.463.

Onderhouds- en/of vervangingsreserve:

Het pand aan de Bergerweg wordt gehuurd van de gemeente Alkmaar. De inrichting van het pand is gefinancierd door het Regionaal Archief. Hiervoor is een voorziening getroffen in de kapitaallasten.

Het depot aan de Hertog Aalbrechtweg 5 wordt gehuurd van de firma Grobel, de inrichting van het archiefdepot is gefinancierd door het RHCA. Deze inrichting is inmiddels afgeschreven. Voor de inrichting van het nieuwe depot aan de Bergerweg zijn ook voorzieningen getroffen.

Door het bestuur is besloten dat er gestreefd wordt naar een reserve met een maximum van € 100.000. Dit bedrag kan na besteding van het resultaat bereikt worden.

Reserve Huisvesting

Per 2010 is de gemeentelijke bijdrage met € 1,57 per inwoner verhoogd vanwege de hogere huisvestingslasten. Uit deze bijdrage zullen ook de incidentele kosten voor de voorbereiding en verhuizing betaald worden. Pas per 2013 is er een compleet overzicht van deze incidentele kosten en is er ook meer zicht op de structurele kosten voor de nieuwe huisvesting. Eventuele positieve resultaten zullen tot en met 2013 toegevoegd worden aan een speciaal daarvoor ingestelde Reserve Huisvesting. Bij het afsluiten van boekjaar 2011 wordt de balans opgemaakt over de eerste fase van de verhuizing. Het Algemeen Bestuur zal dan besluiten of en hoe eventuele positieve resultaten van deze reserve tussentijds verrekend zullen worden. Bij het afsluiten van het boekjaar 2013, na afronding van de tweede fase van de verhuizing, zal een eindafrekening plaatsvinden.

1.2.2 Risicoparagraaf

Flexibele pensioenuitkeringen en WW-verplichtingen:

Naast de standaard verhoging van de salariskosten komt steeds vaker het aandeel van de RHCA in de kosten van flexibele pensionering aan de orde. Het heeft hier betrekking op de aanvulling op basis van de CAO-afspraken totdat de voormalige werknemer de leeftijd van 65 jaar heeft bereikt. In de nabije toekomst kunnen nog werknemers van deze faciliteit gebruik gaan maken.

De kosten hiervan zullen in meerjarenperspectief meegenomen worden en zijn autonoom van de normale loonkostenstijging. Daarnaast kan er sprake zijn van WW-verplichtingen bij beëindiging van tijdelijke dienstverbanden, bijvoorbeeld bij projectmedewerkers. Hoewel er naar wordt gestreefd dat dergelijke situaties zich binnen deze organisatie niet voordoen, bestaat hiervoor geen garantie. Het RHCA beschikt niet over een reserve en/of voorziening ter dekking van hieruit voortvloeiende kosten zodat de nadelige gevolgen hiervan uit de Algemene Reserve betrokken zal moeten worden. Op grond van de Gemeenschappelijke Regeling zijn de deelnemende gemeenten verplicht er voor te zorgen dat het Regionaal Archief te allen tijde beschikt over voldoende middelen om aan al zijn verplichtingen tegenover derden te kunnen voldoen. Hoewel de Algemene Reserve inmiddels op een niveau is dat enig risico binnen de eigen middelen afgedekt kan worden, is het wel zaak om hier attent op te blijven.

1.2.3 Bedrijfsvoering

Ondersteuning:

De financiële ondersteuning en de ondersteuning op het gebied van P&O, zijn uitbesteed aan de GGD Hollands Noorden. Ondersteuning op het gebied van automatisering en facilitair beheer verzorgt het RHCA zelf.

Automatisering:

Het automatiseringsbeleid blijft gericht op verbetering van stabiliteit, transparantie en communicatie. Het in de beleidsplannen aangekondigde streven naar meer zelfredzaamheid van de bezoekers door het digitaal beschikbaar stellen van archiefbescheiden, collecties, inventarissen, catalogi zowel op de studiezaal als via internet heeft de laatste jaren steeds de aandacht gehad. Het belangrijkste gevolg hiervan is de groei van de raadpleging en het gebruik van de bronnen via internet. Deze raadpleging komt niet in plaats van, maar bestaat naast de huidige raadpleging van bronnen in de studiezaal. Dit heeft als gevolg dat de twee activiteiten (studiezaal- en internetgebruik) zich naast elkaar ontwikkelen, waardoor de extra uitgaven voor digitalisering niet gecompenseerd kunnen worden door behaald efficiencyvoordeel. Het beoogde effect, een groei van de raadpleging via internet, is wel behaald. Vanwege de kosten die gemaakt worden, zowel incidentele (digitalisering) als structurele (beschikbaarstelling via internet), zal er in de begroting de komende jaren rekening gehouden moeten worden met een stijging van ICT gerelateerde kosten.

Deze stijging zal nog versterkt worden door de ontwikkelingen bij de overheden, waar op dit moment steeds meer digitaal gewerkt wordt. Vooralsnog is in onze regio bijna overal het papier nog leidend, wat inhoudt dat de stukken die voor permanente bewaring in aanmerking komen nog steeds op papier bewaard worden. Verwacht wordt echter dat binnen niet al te lange tijd hier verandering in zal komen. De aangesloten gemeenten zullen dan digitale bestanden overdragen, die permanent bewaard moeten blijven. Hiervoor zal het Regionaal Archief over een gecertificeerd e-depot moeten beschikken. Om dit op tijd te realiseren zal er de komende jaren gewerkt moeten worden aan oplossingen om te komen tot opslag van digitale bestanden. Hiervoor zal zowel formatie als budget beschikbaar moeten worden gesteld.

Investeringsbeleid:

In het kader van de voorschriften BBV zullen de vervangingen die een langere economische levensduur hebben moeten worden geactiveerd. Gebruikelijk is dat vervangingen kleiner dan € 5.000 niet als investeringen worden gezien.

Kredietrisico

Het RHCA heeft geen gelden verstrekt en loopt daardoor geen kredietrisico. Verder heeft het RHCA geen garanties verstrekt.

Koersrisico

Het RHCA heeft geen vastrentende gelden uitstaan.

Derivaten

Het RHCA zal derivaten uitsluitend gebruiken als middel om renterisico's te vermijden. Derivaten zullen nooit worden gebruikt zonder voorafgaand advies van het Dagelijks Bestuur.

1.2.6 Verbonden partijen

Er wordt intensief samengewerkt met andere archiefdiensten en met de in Alkmaar en de regio bestaande musea, historische verenigingen, bibliotheken, archeologische diensten en afdelingen monumentenzorg. Echter het Regionaal Archief staat financieel en bedrijfsmatig geheel los en zelfstandig van deze organisaties.

Dit kan gehandhaafd blijven, tenzij er sprake is van cumulatie van aanschaffingen met eenzelfde karakter in het jaar, dan is activering verplicht. Voorbeelden van vervangingsinvesteringen nieuwe stijl zijn alle vervangingen van computers. Dit heeft tot gevolg dat het investeringsvolume gaat toenemen maar dat tevens de exploitatiebudgetten naar beneden moeten worden bijgesteld.

Huisvesting:

Als de nieuwbouw van het depot aan de Bergerweg is afgerond, zal het Regionaal Archief over voldoende depotruimte beschikken die aan alle wettelijke eisen voldoet. Als de digitale ontwikkelingen zich zo voortzetten als verwacht kunnen we er van uitgaan dat we met dit depot het einde van het papieren tijdperk zullen halen. Het realiseren van dit depot leidt, na ruim 15 jaar van relatieve stilstand, tot een stijging van de huisvestingskosten. Hiervoor is in 2009 door het bestuur besloten de bijdragen van de aangesloten gemeenten per 2010 te verhogen met €1,57 per inwoner. Dit bedrag, dat dekkend is voor de extra huisvestingslasten, zal ook de kosten van de verhuizing en de voorbereidingskosten moeten dekken.

1.2.4 Onderhoud kapitaalgoederen

Kapitaalgoederen

De kapitaalgoederen die bij het Regionaal Archief aanwezig zijn, hadden per 31-12-2009 een boekwaarde van € 152.791. In 2010 zijn er alleen investeringen ten behoeve van de nieuwe huisvesting gedaan.

Per 31-12-2010 bedroeg de boekwaarde van de activa € 311.688.

Deze boekwaarde is als volgt te verdelen:

Verbouwing en inrichting	€	216.688
Hard- en software	€	36.255
Microfichering/digitalisering	€	58.745

1.2.5 Financiering

Algemeen

De treasuryfunctie ondersteunt de uitvoering van de programma's. De treasuryfunctie omvat de financiering van beleid en het uitzetten van geldmiddelen die niet direct nodig zijn.

Het Dagelijks Bestuur is door het Algemeen Bestuur gemandateerd om voor het RHCA het Treasurystatuut vast te stellen. Het huidige Treasurystatuut is in 2005 vastgesteld en vormt het kader voor het uitvoeren van de treasuryfunctie. Hieronder gaan we in op de belangrijkste onderdelen ervan.

Renterisico

Er zijn over het algemeen geen gelden uitgezet. Daarom wordt in de begroting geen rekening gehouden met de daarmee samenhangende rentebaten. Op grond van vorenstaande mag worden geconcludeerd dat het RHCA niet of nauwelijks renterisico loopt.

Rentevisie

De rentevisie is vastgelegd in het Treasurystatuut RHCA en luidt als volgt: de rentevisie van het RHCA is in het bijzonder gebaseerd op de visies van het Centraal Planbureau, de Nederlandse Bank en de Europese Centrale Bank.

2. JAARREKENING

2.1. BALANS

ACTIVA	31-12-2010	31-12-2009
VASTE ACTIVA		
<u>Materiële vaste activa</u>	311.688	152.791
<u>Investerings met een economisch nut :</u>		
Overige investeringen met een economisch nut	311.688	152.791
Totaal vaste activa	311.688	152.791
VLOTTENDE ACTIVA		
<u>Voorraden</u>	9.800	
<u>Gereed product en handelsgoederen</u>	9.800	
<u>Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar</u>	461.415	584
Vorderingen op openbare lichamen	460.717	
Overige vorderingen	698	584
<u>Liquide middelen</u>	1.769.027	145.643
Kassaldo	31	86
Banksaldi	1.768.996	145.557
<u>Overlopende activa</u>	28.949	41.697
Overige nog te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen	28.949	41.697
Totaal vlottende activa	2.269.191	187.924
TOTAAL	2.580.881	340.715

PASSIVA	31-12-2010	31-12-2009
VASTE PASSIVA		
<u>Eigen vermogen</u>	564.776	105.730
Algemene reserve	91.267	41.818
Bestemmingsreserves	14.463	14.463
Nog te bestemmen resultaat	459.046	49.449
Totaal vaste passiva	564.776	105.730
VLOTTENDE PASSIVA		
<u>Netto vlottende schulden met rentetypische looptijd van < 1 jaar</u>	90.685	28.906
Overige schulden	90.685	28.906
<u>Overlopende passiva</u>	1.925.420	206.080
Nog te betalen bedragen	675.906	63.812
Overige vooruit ontvangen bedragen	1.249.513	142.268
Totaal vlottende passiva	2.016.105	234.986
TOTAAL	2.580.881	340.715

2.3. TOELICHTINGEN

2.3.1. Grondslagen financiële verslaglegging

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening:

Onderstaande grondslagen, waarop de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling is gebaseerd, zijn bedoeld als leidraad voor de juiste interpretatie van de financiële overzichten.

De jaarrekening voldoet aan het Besluit Begroting en Verantwoording.

Voor zover het BBV niet anders voorschrijft, zijn de baten en lasten toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Balans:

Materiële vaste activa:

Het RHCA heeft alleen materiële vaste activa met economisch nut. De waardering van de materiële vaste activa is gebaseerd op de verkrijging- of vervaardigingsprijs, verminderd met de afschrijvingen. Bij de waardering van de materiële vaste activa wordt rekening gehouden met een vermindering van de waarde indien deze naar verwachting duurzaam is. De materiële vaste activa die in het dienstjaar zijn aangeschaft worden voor het gehele jaar afgeschreven.

De afschrijvingstermijn volgens de lineaire methode bedraagt in jaren:

Microfichering en digitalisering	10 jaar
Hard- en software	4 jaar
Inventaris	10 jaar

Vlottende activa:

Deze worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Voorraden:

De voorraad boeken wordt gewaardeerd tegen inkooprijzen.

Vorderingen en overlopende activa:

De vorderingen en overlopende activa worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Omdat het risico op aanzienlijke oninbaarheid van openstaande vorderingen te laag wordt ingeschat, is geen dotatie aan de voorziening voor dubieuze debiteuren gedaan.

Liquide middelen:

De liquide middelen worden tegen nominale waarde opgenomen en omvatten bank- en kassaldi.

Eigen vermogen:

Het eigen vermogen van RHCA bestond per 31 december 2010 uit de Algemene Reserve en een Reserve Vervolgonderzoek Depotcapaciteit. Deze bestemmingsreserve is gevormd met een specifiek doel naar aanleiding van besluitvorming in het Algemeen Bestuur.

Reserve vervolgonderzoek depotcapaciteit:

Dit betreft een onderzoek dat wordt uitgevoerd naar de uitbereiding van de depotcapaciteit ten behoeve van de archiefbewaarplaats van het RHCA. Het eerste onderzoek is in 2006 afgerond en gelijktijdig is de tweede fase van het onderzoek begonnen die in 2007 is afgerond.

2.2 Programmarekening 2010

	Realisatie 2010	Begroting 2010	Realisatie 2009
Opbrengsten:			
Verrichte diensten	156.643	113.730	168.296
Gemeentelijke bijdragen	2.124.132	2.124.132	1.379.058
Totaal opbrengsten	2.280.775	2.237.862	1.547.354

Lasten:			
Salarissen	909.075	902.944	807.442
Overige personele lasten	91.640	95.476	103.397
Kosten opleidingen	4.125	7.693	4.563
Kapitaallasten	75.803	50.924	53.203
Huisvestingskosten	314.153	297.192	289.914
Bedrijfsrestaurant	1.869	7.000	12.259
Kosten automatisering	7.918	11.189	1.581
Kosten telefonie	1.213	400	478
Kosten kopiëren	6.067	3.056	4.343
Materiële kosten	98.324	89.268	131.329
Directe productkosten	311.542	772.720	89.396
Totaal kosten	1.821.729	2.237.862	1.497.905

Resultaat voor bestemming	459.046		49.449
---------------------------	---------	--	--------

Dotaties reserves			
Onttrekking reserves			
Mutaties reserves			

Resultaat na bestemming	459.046	-	49.449
-------------------------	---------	---	--------

Begrotingsrechtmatigheid

De programmarekening bestaat uit één programma. Begrotingsanalyse vindt plaats op totaal lasten van het programma.

Bij de analyse van de verschillen is het belangrijk meteen hieraan een oordeel te koppelen over het zich wel of niet voordoen van begrotingsrechtmatigheid. In principe zijn alle begrotingsoverschrijdingen onrechtmatig tenzij het Algemeen Bestuur vindt dat er redenen zijn om te oordelen dat de overschrijdingen rechtmatig zijn. Het Algemeen Bestuur heeft ten aanzien van verslagjaar 2010 in het controleprotocol al een kader gecreëerd met een indeling van oorzaken van begrotingsoverschrijdingen. Op het programma "Regionaal Archief" is sprake van een onderschrijding van € 416.133 op de lasten.

Hiernaast zijn ten opzichte van de begroting hogere baten gerealiseerd van € 42.913.

Met het vaststellen van de programma verantwoording verklaart het Algemeen Bestuur zich akkoord met de onderschrijding van de lasten en overschrijding van de baten.

In 2008 is een onderzoek uitgevoerd naar de nieuwe huisvesting. In 2010 zijn geen kosten gemaakt die ten laste van deze reserve komen.

Deze reserve wordt aangehouden om te kunnen gebruiken voor onderzoek ten behoeve van de nieuwe huisvesting. Voorgesteld wordt om het saldo van de reserve over te boeken naar de Reserve Huisvesting.

Exploitatieresultaat verslagjaar:

De bestemming van het exploitatieresultaat zal door het Algemeen Bestuur worden vastgesteld.

Vlottende passiva:

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde. De vlottende passiva betreffen:

- Schulden met een looptijd van minder dan een jaar
- Nog te betalen bedragen
- Vooruit ontvangen bedragen

Programmarekening:

Opbrengsten :

Gemeentelijke bijdrage:

De gemeentelijke bijdrage omvat de bij de begroting voor het verslagjaar vastgestelde bijdrage.

Verrichte diensten:

De verrichte diensten zijn de omzetten van aan derden geleverde diensten en uitgevoerde projecten.

Lasten:

Salarissen:

Hieronder worden de salariskosten en de sociale lasten van de medewerkers van het Regionaal Archief verantwoord. Onder loon- en salariskosten wordt verstaan het bruto bedrag van de aan het boekjaar toe te rekenen lonen c.q. salarissen, vermeerderd met de uitbetaalde vakantiegeldrechten en sociale lasten. De sociale lasten betreffen de ter zake van de werknemersverzekeringen verschuldigde werkgeverslasten, evenals het werkgeversaandeel in de pensioenvoorziening.

Overige personele lasten:

Dit betreft de kosten van tijdelijke medewerkers, kosten oud-werknemers, reiskostenvergoedingen en overige personeelskosten.

Kapitaallasten:

Dit betreft de afschrijvingskosten van de vaste activa. De afschrijvingstermijn bedraagt maximaal de economische levensduur. Bij aanschaf in het kalenderjaar wordt over het gehele jaar afgeschreven.

Materiële kosten:

Hierin zijn onder meer begrepen diensten van derden, materiële kosten, kantoorkosten, algemene kosten en overige kosten.

Directe productkosten:

Directe productkosten betreft ingekochte middelen zoals de aanschaf van boeken, kosten conservering en dergelijke.

Dotatie en onttrekking reserve:

Er is geen automatisme m.b.t. de mutaties in reserves met invloed op het exploitatieresultaat. Hiervoor is de goedkeuring van het Algemeen Bestuur noodzakelijk.

Gebeurtenissen na balansdatum:

Na de balansdatum hebben zich geen gevallen voorgedaan die consequenties hebben voor de financiële verslaglegging van het dienstjaar.

Onderzoek naar het BTW-plichtig zijn:

In 2009 heeft het bureau EFK, belastingadviseurs, opdracht gekregen om een onderzoek in stellen naar het BTW-plichtig zijn van het Regionaal Historisch Centrum. Uit het onderzoek is gebleken dat het Regionaal Archief inderdaad BTW-plichtig is. In 2010 hebben de deelnemende gemeenten een BTW navordering over de periode 2005-2010 ontvangen. In 2011 heeft de afrekening met de belastingdienst over de periode 2005-2009 plaatsgevonden. De afdracht over het dienstjaar 2010 aan de belastingdienst heeft periodiek plaatsgevonden. De financiële afhandeling met de gemeenten zal in 2011 gerealiseerd worden.

2.3.2 Toelichting op de balans**ACTIVA****Materiële vaste activa**

Verbouwing en inrichting	
Boekwaarde 1 januari 2010	33.722
Bij: Investerings	227.890
Af: Desinvesteringen	-
Af: Duurzame waardevermindering	7.602
Afschrijvingen	37.321
Boekwaarde 31 december 2010	216.688

De duurzame waardevermindering heeft betrekking op activa die achtergebleven is in het oude pand. De waarde vermindering heeft onder andere betrekking op vloerbedekking die in het verleden geactiveerd is.

Hard- en software	
Boekwaarde 1 januari 2010	42.799
Bij: Investerings	14.413
Af: Desinvesteringen	-
Afschrijvingen	20.958
Boekwaarde 31 december 2010	36.255

Microfichering	
Boekwaarde 1 januari 2010	76.269
Bij: Investerings	-
Af: Desinvesteringen	-
Afschrijvingen	17.524
Boekwaarde 31 december 2010	58.745

Viottende activa

Voorraden	31-12-10	31-12-09
Publicaties	9.800	-
Stand ultimo boekjaar	9.800	-

Vorderingen op openbare lichamen	31-12-10	31-12-09
Gemeente Alkmaar	2.202	
Gemeente Heerhugowaard	110.439	
Gemeente Graft-de Rijk	22.685	
Gemeente Castricum	91.051	
Gemeente Den Helder	78.986	
rente 2005-2009	118.000	
Omzetbelasting 1e + 2e kw.2010	28.201	
Stedelijk museum publicatie "Beleg van Alkmaar"	4.914	
te verrekenen rente omzetbelasting dec.	4.240	
Vorderingen op openbare lichamen	460.717	0

Overige vorderingen	31-12-10	31-12-09
Debiteuren	698	584
Stand ultimo boekjaar	698	584

Liquide middelen

	31-12-10	31-12-09
Kassaldo	31	86
Bank Nederlandse Gemeenten	1.716.192	140.899
Postbank	52.804	4.658
Totaal	1.769.027	145.643

Overlopende activa	31-12-10	31-12-09
Overige nog te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen		
Webhosting 1e halfjaar 2010		9.477
Overige nog te ontvangen bedragen	1.562	6.552
Vooruitbetaalde bedragen :		
Huur januari	12.460	24.399
Webhosting 1e halfjaar 2011	10.337	
Overige vooruitbetaalde bedragen	4.591	1.269
Totaal	28.949	41.697

PASSIVA

Eigen vermogen

Bestemmingsreserves:

<u>Reserves</u>	31-12-10	toevoeging	onttrekking	Resultaat bestemming voorgaand boekjaar	31-12-09
Algemene reserve	91.267			49.449	41.818
Reserve vervolgonderzoek depotcapaciteit	14.463			-	-
Totaal	105.730			49.449	56.281

Algemene Reserve

Deze reserve is een bestemmingsreserve. In juni 2008 heeft het Algemeen Bestuur de nota Reserves en Voorzieningen vastgesteld. Hierin is opgenomen dat de algemene reserve wordt gevormd om tegenvallende resultaten te kunnen financieren. De Algemene Reserve heeft een plafond van € 100.000.

<i>Exploitatieresultaat verslagjaar</i>	2010	2009
Exploitatieresultaat verslagjaar na bestemming	459.046	49.449
Totaal	459.046	49.449

Viottende passiva

Netto viottende schulden met rentetypische looptijd van < 1 jaar

<i>Overige schulden</i>	2010	2009
Crediteuren	90.685	28.906
Totaal	90.685	28.906

Overlopende passiva**Nog te betalen :**

BTW 4e kwartaal 2010	332.326	
Rentecclaim 2005-2009	118.000	
Te verrekenen BTW 2005-2009	108.223	
Verzonden betaalopdrachten	61.227	
Archief West-Friesland (huur ruimte)	8.679	
Veiligheidsregio/beveiliging juli-dec	6.000	
Accountantskosten 2010	6.500	
Aankoop tekening	4.500	
Project Tweede Wereldoorlog		5.432
Loonbelasting december		38.071
Deloitte/controlekosten 2009		5.500
Brain/contributie 2007 + 2009		3.104
GGD Holl.Nrd/catering 2008		3.099
Infor/upgrade database		2.190
Rente btw 10/11-31/12/10	4.241	
Diversen	26.212	6.416
Subtotaal	675.907	63.812
<u>Overige vooruitontvangen bedragen</u>		
BTW voorschot deelnemende gemeenten	1.131.577	
Van Nederlandse overheids-lichamen ontvangen nog te besteden voorschotten	41.411	
Vooruit ontvangen projectgelden	76.525	142.267
Subtotaal	1.249.513	142.267
Totaal	1.925.420	206.080

	31-12-10	toevoeging	aanwending	31-12-09
Metamorfoze Polders	68.461	41.642	100.781	127.600
Metamorfoze Beleg	8.064	1.973	8.576	14.667
Tweede Wereldoorlog	-	16.166	21.598	5.432
Totaal	76.525	59.781	130.955	147.699

Metamorfoze Polders betreft droogmakerijen en bedijkingen in Noord-Holland : Archieven polders de Zijpe en de Schermer. De totale kosten bedragen € 255.012, waarvan 70% gesubsidieerd wordt. Naar verwachting wordt het project medio 2011 afgerond.

Metamorfoze Beleg is opgezet conform het nationale programma voor behoud van het papieren erfgoed Metamorfoze. De totale kosten van het project zijn geprognostiseerd op € 88.272, waarvan 30% voor rekening van het RHCA komt.

	31-12-2010	toevoeging	aanwending	31-12-09
Subsidie herbestemming	41.411	41.411	-	-
Totaal	41.411	41.411	-	-

De subsidieherbestemming is ontvangen van de provincie Noord-Holland, en is bestemd voor herbestemmingswerkzaamheden van het monumentaal pand Bergerweg 1 te Alkmaar. Het ontvangen voorschot € 41.411 is 25% van de toegezegde subsidie van € 165.645.

2.3.3. TOELICHTING OP DE PROGRAMMAREKENING

	Realisatie 2010	Begroting 2010	Realisatie 2009
Opbrengsten:			
Verrichte diensten	156.643	113.730	168.296
Gemeentelijke bijdragen	2.124.132	2.124.132	1.379.058
Totaal opbrengsten	2.280.775	2.237.862	1.547.354
Lasten:			
Salarissen	909.075	902.944	807.442
Overige personele lasten	91.640	95.476	103.396
Kosten opleidingen	4.125	7.693	4.563
Kapitaallasten	75.803	50.924	53.203
Huisvestingskosten	314.153	297.192	289.914
Bedrijfsrestaurant	1.869	7.000	12.259
Kosten automatisering	7.918	11.189	1.581
Kosten telefonie	1.213	400	478
Kosten kopiëren	6.067	3.056	4.343
Materiële kosten	98.324	89.268	131.329
Directe productkosten	311.542	772.720	89.396
Totaal kosten	1.821.730	2.237.862	1.497.904
Resultaat voor bestemming	459.046		49.449
Dotaties reserves			
Onttrekking reserves			
Mutaties reserves			
Resultaat na bestemming	459.046		49.449

Met ingang van boekjaar 2010 wordt er een extra bedrag van € 1,57 per inwoner, als voorschot, in rekening gebracht. Dit bedrag is bestemd voor de extra kosten die verband houden met de verhuizing naar de Bergerweg 1 te Alkmaar. De gerealiseerde kosten in 2010 zijn € 241.482, terwijl de begroting € 663.500 is. Conform het besluit in de Algemeen Bestuur vergadering van 29 november 2010, wordt het saldo na vaststelling door het Algemeen Bestuur als reserve huisvesting in de administratie opgenomen. Het overige resultaat wordt grotendeels veroorzaakt door doorberekening van een gedeelte van de loonkosten in de projecten Metamorfoze Polders en Beleg.

Analyse van het resultaat

Verrichte diensten

Producten RHCA	Realisatie 2010	Begroting 2010	Realisatie 2009
Opbrengsten Regie en Beleid	1.508	1.200	1.282
Diensten Bewerken & Behoud	84.466	88.093	79.189
Opbrengsten Dienstverlening	70.669	24.437	87.825
Totaal	156.643	113.730	168.296

Het verschil tussen de realisatie en de begroting, € 47.827, wordt voornamelijk veroorzaakt door een bijdrage van salarislaster, die vanuit de projecten Metamorfoze Beleg en Metamorfoze Polders geboekst zijn.

Gemeentelijke bijdragen

Bijdragen deelnemende gemeenten	Realisatie 2010	Begroting 2010	Realisatie 2009
Gemeentelijke bijdragen	2.124.132	2.124.132	1.379.058

Conform de vastgestelde begroting 2010 is de gemeentelijke bijdrage beschikbaar gesteld. In de bijlage van deze programmaverantwoording zijn de bijdragen per gemeente aangegeven.

Personeelskosten

	Realisatie 2010	Begroting 2010	Realisatie 2009
Salarissen, sociale lasten.	909.075	902.944	807.442
Overige personele lasten	91.640	95.476	103.397
Kosten opleidingen	4.125	7.693	4.563
Totaal	1.004.840	1.006.113	915.402

Kapitaallaster

Kapitaallaster	Realisatie 2010	Begroting 2010	Realisatie 2009
Afschrijvingen investeringen	75.803	50.924	53.203
Totaal	75.803	50.924	53.203

In 2010 hebben volgende investeringen plaats gevonden:

Hardware/software 2010 € 14.413

Meubilair 2010 € 227.890

Hierdoor zijn de kapitaallaster hoger dan begroot.

De kapitaallaster van deze investeringen zijn bekostigd uit de extra bijdrage die de deelnemende gemeenten beschikbaar hebben gesteld ten behoeve van de nieuwe huisvesting.

Huisvestingskosten

	Realisatie 2010	Begroting 2010	Realisatie 2009
Hertog Aalbrechtweg 5	314.153	297.192	289.914

In juni 2010 liep het oude huurcontract voor de Hertog Aalbrechtweg af. In juli is een nieuw contract afgesloten. De huurprijs is met 12,7% gestegen.

Bedrijfsrestaurant

	Realisatie 2010	Begroting 2010	Realisatie 2009
Hertog Aalbrechtweg 5	1.869	7.000	12.259

In 2010 waren er zeer beperkte restauratieve voorzieningen in het pand.

Kosten automatisering

	Realisatie 2010	Begroting 2010	Realisatie 2009
Kosten automatisering	7.918	11.189	1.581

Kosten telefonie

	Realisatie 2010	Begroting 2010	Realisatie 2009
Telefonie	1.213	400	478

Kosten kopiëren

	Realisatie 2010	Begroting 2010	Realisatie 2009
Kopiëren	6.067	3.056	4.343

De overschrijding wordt veroorzaakt door een stijging van kosten voor huur van apparatuur, en een hoger verbruik aan kopieën.

Materiële kosten

	Realisatie 2010	Begroting 2010	Realisatie 2009
Aanschaf meubilair	755	1.000	1.932
PR voorlichting	4.599	2.777	1.919
Representatie vergaderingen	5.985	4.545	5.245
Accountantskosten	10.858	10.000	8.001
Overige kosten	76.128	72.735	114.232
Totaal	98.324	89.268	131.329

De overschrijding van "PR/voorlichting" wordt voornamelijk veroorzaakt door het gratis verstrekken van door het Regionaal Archief uitgegeven publicaties. De overschrijding van "overige kosten" wordt veroorzaakt door uitgaven voor inspecties.

Directe productkosten

Directe productkosten	Realisatie 2010	Begroting 2010	Realisatie 2009
Conservering	3.721	7.791	6.632
Digitale beeldbank	-	-	-
Microfichering	16.267	14.000	10.081
Digitalisering studiezaal	10.297	21.000	17.452
Kosten ivm inrichting en verhuizing naar Bergerweg	215.086	663.500	-
Overige	66.170	66.429	55.231
Totaal	311.542	772.720	89.396

De onderschijding wordt voornamelijk veroorzaakt door de lagere kosten voor inrichting en verhuizing naar de Bergerweg € 448.414. Dit saldo wordt bij de resultaatbestemming onder aftrek van de afschrijving op de investeringen in 2010 ad € 26.396 ten gunste van de bestemming reserve verhuizing Bergerweg gebracht.

Overzicht kosten t.b.v. de verhuizing naar de Bergerweg 1 te Alkmaar	
Omschrijving	bedrag
Vorbereiding en logistiek verhuizing	58.748
Inhuur personeel voorbereiding verhuizing	42.320
Extra loonkosten medew. Reg.Archief verhuizing	16.436
Interieurontwerp	14.198
Huur depotruimte elders / Westfries Archief	8.679
Begeleiding BTW problematiek	8.852
Digitalisering inventarissen	11.052
Overige kosten	47.226
Subtotaal	207.484
Extra afschrijving oud meubilair	7.602
Subtotaal	215.086
Afschrijving nieuw meubilair	26.396
Totaal	241.482

Alleen bedragen > € 5.000 zijn apart opgenomen.

2.3.4. Niet uit de balans blijken de verplichtingen

Het huurcontract van het pand Hertog Aalbrechtweg 5 loopt tot 31 december 2011, met een opzegtermijn van 6 maanden en een verlengingsmogelijkheid van 1 jaar. De huurverplichtingen voor 2011 bedragen € 145.020.

Het huurcontract van het pand Bergerweg 1 loopt voor onbepaalde tijd. De huurverplichtingen voor 2011 bedragen € 210.012.

De gemeente Alkmaar heeft in het kader van de verhuizing diverse aanvullende bouwkosten gemaakt. Deze kosten zullen (gedeeltelijk) nog in rekening gebracht worden bij het Regionaal Historisch Centrum. De hoogte van de kosten zal eerst in 2011 blijken.

3. Controle verklaring

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan het algemeen bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling
Regionaal Historisch Centrum Alkmaar

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de (in deze jaarstukken opgenomen) jaarrekening 2010 van de Gemeenschappelijke Regeling Regionaal Historisch Centrum Alkmaar te Alkmaar gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2010 en de programmarekening over 2010 met de toelichtingen, waarin zijn opgenomen de overzichten van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van het dagelijks bestuur

Het dagelijks bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Regionaal Historisch Centrum Alkmaar is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, beide in overeenstemming met het in Nederland geldende Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Deze verantwoordelijkheid houdt onder meer in dat de jaarrekening zowel de baten en lasten als de activa en passiva getrouw dient weer te geven, en dat de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen. Rechtmatige totstandkoming betekent in overeenstemming met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving waaronder verordeningen van de gemeenschappelijke regeling.

Het dagelijks bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de rechtmatige totstandkoming van baten, lasten en balansmutaties mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle, als bedoeld in artikel 213, lid 2 van de Gemeentewet. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden en het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden en het controleprotocol van het Regionaal Historisch Centrum Alkmaar, zoals deze op 30 november 2009 door uw bestuur is vastgesteld. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat. Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening.

De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten. Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan alsmede voor de rechtmatige totstandkoming van baten, lasten en balansmutaties gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling.

Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en van de redelijkheid van schattingen die het dagelijks bestuur van de gemeenschappelijke regeling heeft gemaakt, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening. Deze financiële rechtmatigheidscriteria zijn vastgesteld met het normenkader door het algemeen bestuur op 30 november 2009 en de operationalisering van het normenkader voor rechtmatigheid in de beheersorganisatie van de gemeenschappelijke regeling.

De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1 % en voor onzekerheden 3 % van de totale lasten en toevoegingen aan reserves. Deze goedkeuringstolerantie is door het algemeen bestuur bij besluit van 30 november 2009 vastgesteld.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel betreffende de jaarrekening

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening van de Gemeenschappelijke Regeling Regionaal Historisch Centrum Alkmaar een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2010 als van de activa en passiva per 31 december 2010 in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten.

Voorts zijn wij van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving waaronder de verordeningen van de gemeenschappelijke regeling.

Verklaring betreffende overige bij of krachtens de wet gestelde eisen

Ingevolge artikel 213, lid 3 onder d Gemeentewet vermelden wij dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening.

Alkmaar, 25 mei 2011
Deloitte Accountants B.V.

Was getekend: N.R. Fritz RA

INLEIDING EN VASTSTELLING

Hierbij bieden wij u de Jaarstukken 2010 van het Regionaal Historisch Centrum Alkmaar aan.

Deze verantwoording is opgemaakt conform de richtlijnen die in het Besluit Begroting en Verantwoording zijn opgenomen. In de jaarrekening is waar nodig per balans- en exploitatiepost een toelichting opgenomen in relatie tot in de Begroting 2010 opgenomen bedragen.

Het resultaat voor bestemming bedraagt € 459.046 voordelig.

Wij stellen u voor om dit resultaat als volgt te verdelen:

Het vormen van en toevoegen aan de Reserve Huisvesting	
Bergerweg 1 Alkmaar	€ 450.313
Toevoeging aan de Algemene Reserve	€ 8.733

Toelichting

Door deze toevoeging van € 8.733 aan de algemene reserve is de maximale hoogte van de Algemene Reserve van € 100.000 bereikt.

De toevoeging aan de Reserve Huisvesting bestaat uit het restant budget inrichting en verhuizing naar de Bergerweg ad € 422.018 en het restant van het resultaat van het programma "Regionaal Archief" ad € 28.295.

Tevens wordt voorgesteld om het saldo van de Reserve Vervolgonderzoek depotcapaciteit ad € 14.463 over te boeken naar de Reserve Huisvesting.

Alkmaar, 24 april 2011

Het Dagelijks Bestuur
van het Regionaal Historisch Centrum Alkmaar.

Vaststelling

Conform het gestelde in artikel 26 van de Gemeenschappelijke Regeling Regionaal Historisch Centrum Alkmaar, vastgesteld door het Algemeen Bestuur van het Regionaal Historisch Centrum Alkmaar in zijn openbare vergadering van 4 juli 2011.

P.M. Bruinooge
Voorzitter

P.J. Post
Directeur